

Datum: 9 april 2020
Onderwerp: Ontwerp-begroting, kaderbrief en jaarrekening (incl. accountantsverslag)

Zeer geachte leden van de gemeenteraad,

Middels deze brief biedt het dagelijks bestuur, na instemming van het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Haaglanden (VRH), u de ontwerp-meerjarenbegroting 2021-2024 (inclusief de herziene begroting 2020) ter zienswijze aan krachtens artikel 35 van de Wet Gemeenschappelijke regelingen (WGr).

Het dagelijks bestuur van de VRH verneemt graag uiterlijk 10 juni 2020 uw schriftelijke zienswijze over deze ontwerp-begroting. Deze zienswijze zal vervolgens worden betrokken bij de definitieve vaststelling van de begroting in de vergaderingen van respectievelijk het dagelijks bestuur (22 juni 2020) en algemeen bestuur (8 juli 2020) van de VRH.

Voorts wordt u middels deze brief de algemene financiële en beleidsmatige kaders ten behoeve van de VRH-begroting ('kaderbrief VRH¹') 2021-2024 en de jaarrekening 2019 (inclusief accountantsverslag) ter kennisname aangeboden. Deze documenten worden u aangeboden op grond van artikel 34b van de WGr.

Toelichting op de ontwerp-begroting en kaderbrief

Het bestuur van de VRH heeft bij de behandeling van bijgaande begroting de kaders² die zijn aangedragen door de wethouders Financiën (namens de colleges in de regio Haaglanden) volledig overgenomen.

Begin dit jaar is het meerjarenbeleid (2020-2025) van Brandweer Haaglanden door het algemeen bestuur van de VRH vastgesteld³. Dit nieuwe beleid, dat past binnen de huidige financiële kaders, is verwerkt in voorliggende begroting. Voor de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (afgekort als: GHOR) geldt dat een nieuw meerjarenbeleidsplan in ontwikkeling is. Dit plan wordt later dit jaar ter besluitvorming aan het algemeen bestuur voorgelegd. Ook hier zal de insteek zijn dat dit nieuwe beleidsplan binnen de huidige financiële kaders past.

Voorts is in deze begroting de overdracht van het beheer van de meldkamer aan de Landelijke Meldkamersamenwerking (Nationale Politie) verwerkt. Financieel is deze overdracht verwerkt via een uitname van de Bdur⁴ (€ 0,7 miljoen) en aanpassing van de NZa-budgetten (€ 0,5 miljoen). Als

¹ Vastgesteld door het Algemeen Bestuur in de vergadering van 29 januari 2020.

² Kaderbrief begroting 2021 gemeenschappelijke regelingen.

³ Vastgesteld door het Algemeen Bestuur in de vergadering van 29 januari 2020.

⁴ Brede doeluitkering Rampenbestrijding.

Datum
9 april 2020

Ons kenmerk
P20.000268

gevolg hiervan zullen de inkomsten van de VRH omlaag gaan. Hier staat tegenover dat beheerkosten over worden genomen door de LMS.

Naar aanleiding van de inwerkingtreding van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) passen gemeenten per 1 januari 2020 de Cao gemeenten toe. Veiligheidsregio's zijn tot nader order uitgesloten⁵ van de inwerkingtreding van de WNRA. Dit houdt in dat voor de Veiligheidsregio's de per 31-12-2019 bevroren regeling van arbeidsvoorwaarden CAR-UWO geldt. Hierbij worden de salarisontwikkelingen van CAO gemeenten gevolgd. Voor het jaar 2020 heeft de VNG aangegeven deze rechtspositie te blijven ondersteunen. Momenteel vindt landelijke bestuurlijke afstemming plaats over de toekomstige organisatie van de arbeidsvoorwaarden voor het personeel van de veiligheidsregio's.

Zoals eerder aangeven zijn bij de uitwerking van de Wnra ook juridische knelpunten naar voren gekomen ten aanzien van de rechtspositie van brandweervrijwilligers. Landelijk loopt nog steeds onderzoek naar een oplossing voor deze situatie. Hoewel de Tweede Kamer, de stelselverantwoordelijke Minister van Justitie en Veiligheid, het Veiligheidsberaad en dit bestuur veel belang hechten aan het huidige hybride brandweerstelsel met zowel de inzet van vrijwilligers als beroepsmedewerkers (vanuit het belang van maatschappelijke, lokale verankering van de brandweerzorg), is dit onderwerp – net als in de vorige begroting – als financieel risico opgenomen in de begroting. Dit financieel risico is relatief beperkt omdat het korps Haaglanden – in tegenstelling tot veel andere korpsen in Nederland – voor een groot deel uit beroepsmedewerkers bestaat.

Het lopende, landelijke onderzoek hiernaar laat daarnaast onverlet dat de VRH zich onverminderd inzet op het waarborgen van voldoende beschikbare vrijwilligers. Voor de korte termijn gaat het hierbij niet alleen om het werven maar ook om het behouden van vrijwilligers. Voor de langere termijn wordt gekeken hoe vrijwilligheid toekomstbestendig kan worden ingericht, uiteraard in samenhang met de uitkomsten van het landelijk onderzoek.

Toelichting op de jaarrekening

Over 2019 is sprake van een positief financieel resultaat van € 3,8 miljoen. Dit resultaat is vooral ontstaan door vacatureruimte die – vanwege de krapte op de arbeidsmarkt – lastig is in te vullen. Daarnaast is ook besloten een voordeel van de eerdere samenvoeging van de meldkamers Haaglanden en Hollands Midden ten gunste van de VRH te laten komen.

Besloten is het voordelig resultaat te gebruiken om de post 'onvoorzien' (ca. € 0,2 miljoen) niet in rekening te brengen bij de gemeenten en een aantal bestemmingsreserves te financieren. Hierbij gaat het voornamelijk om de financiering van een reparatie van het FLO-overgangsrecht (ca. € 1,5 miljoen) en programma ten behoeve van de gemeentelijke crisisbeheersing (ca. € 0,2 miljoen).

Door de accountant is de VRH verzocht om de financiële effecten van de uitbraak van het Coronavirus (COVID-19) op te nemen in de jaarrekening. In dit kader is in het bestuur uitgebreid beraadslaagd over het dilemma om – gelet op de financiële onzekerheden die zich rondom COVID-19 voordoen – een deel van het resultaat (ca. € 1,9 miljoen) terug te betalen aan de gemeenten, of deze terugbetaling voorlopig uit te stellen en tot terugbetaling over te gaan nadat er meer financiële duidelijkheid is over de uitgaven die de VRH heeft moeten doen in het kader van COVID-19.

⁵ Op een klein aantal medewerkers van de VRH is de Cao ambulancezorg van toepassing. Op die groep medewerkers is de Wnra wel van toepassing per 1 januari 2020.

Het bestuur heeft ervoor gekozen om vast te houden aan de geldende afspraken rondom het weerstandsvermogen van de VRH en daarmee in te stemmen met het bestemmingsvoorstel om ca. € 1,9 miljoen terug te betalen aan de gemeenten.

Datum
9 april 2020

Ons kenmerk
P20.000268

Wat betreft de bestrijding van het Coronavirus geldt dat sprake is van niet alledaagse omstandigheden. Dit kan betekenen dat de VRH wordt geconfronteerd met extra uitgaven. Deze worden waar mogelijk opgevangen binnen de reguliere begroting. Mocht dit onverhoopt niet mogelijk blijken, dan wordt teruggevallen op de geldende afspraak dat de gemeenten hiervoor garant staan.

Naast het positief financiële resultaat, schetst de jaarrekening ook beleidsinhoudelijk een positief beeld. Relevant in dit kader is te melden dat – in navolging van de vorige jaarrekeningen – het percentage van de 'prio-1 (binnenbrand) uitrukken' waarbij de opkomsttijd wordt behaald wederom boven de norm is uitgekomen. Hiermee wordt de positieve lijn van de afgelopen jaren voortgezet.

De prestaties op het gebied van ambulancezorg vormen voor het algemeen bestuur van de VRH wel reden tot zorg. Het algemeen bestuur blijft hierover nadrukkelijk en constructief in gesprek met het hiervoor verantwoordelijke bestuur van de Regionale Ambulancevoorziening (RAV Haaglanden).

Toelichting op het accountantsverslag

Ook over 2019 geldt dat de jaarrekening door de accountant is goedgekeurd. Daar waar vorig jaar door de accountant is aanbevolen om een analyse op te stellen van de gemaakte onderhoudskosten versus de begrote kosten conform de meerjarenonderhoudsplanning, constateert de accountant in bijgaand verslag dat deze aanbeveling adequaat is opgevolgd. Dit sluit aan bij de conclusie van de accountant dat de interne beheersmaatregelen binnen de VRH voldoende zichtbaar zijn vastgelegd en dat deze maatregelen ook als zodanig bestaan en werken. Daar waar zich mogelijkheden voordoen om verdere verbeteringen aan te brengen – concreet met betrekking tot de automatiseringsomgeving – zijn en worden deze uiteraard door het management van de VRH doorgevoerd.

Met de meeste hoogachting,
Namens het Dagelijks Bestuur van de VRH,

W. Remkes
Plaatsvervangend voorzitter VRH

Esther Lieben
Secretaris

Algemeen Bestuur VRH

Datum: 19 december 2019
Onderwerp: KADERBRIEF BEGROTING VRH 2021 – 2024

1. Procedure

In de gemeenschappelijke regeling VRH is bepaald dat het Dagelijks Bestuur de ontwerpbegroting toezendt aan de gemeenteraden voor zienswijze van de deelnemende gemeenten. De procedure voorziet er vervolgens in dat de gemeenteraden gedurende een periode van maximaal 2 maanden na ontvangst van de ontwerpbegroting in de gelegenheid worden gesteld eventuele opmerkingen en/of aanmerkingen met betrekking tot het ontwerp schriftelijk kenbaar te maken aan het Dagelijks Bestuur. Het Dagelijks Bestuur voegt de ingekomen schriftelijke reacties bij de ontwerpbegroting zoals deze ter vaststelling wordt aangeboden aan het Algemeen Bestuur. Op 1 augustus 2020 dient de door het Algemeen Bestuur vastgestelde VRH begroting 2021 – 2024 te zijn aangeboden aan Gedeputeerde Staten van de provincie Zuid-Holland.

2. Algemene begrotingsrichtlijnen

De basis voor het opstellen van de ontwerpbegroting 2021 wordt gevormd door de vastgestelde begroting 2020. Kort samengevat is beleid zoals besloten door het algemeen bestuur (AB), verhoogd met trend, de basis voor de nieuwe begroting. Ten opzichte van de begroting 2020 wordt een aantal wijzigingen doorgevoerd. In dit hoofdstuk wordt hierop nader ingegaan.

2.1 Kaderbrief gemeenten

De VRH heeft van de deelnemende gemeenten de Kaderbrief begroting 2021 gemeenschappelijke regelingen dd. 2 december 2019 ontvangen. Met deze brief wordt een aantal financiële uitgangspunten aangegeven voor de begroting. De VRH kan deze kaders betrekken bij de opstelling van de begroting. Indien de VRH van mening is dat het kader niet haalbaar is, wordt de VRH verzocht dit te bespreken in de bestuursvergadering. De brief gaat in op de volgende punten:

- Indexering
- Risico's en weerstandscapaciteit
- Nieuw beleid
- Omgang met tekorten en overschotten

de Minister van Justitie en Veiligheid is aangegeven dat gekeken wordt naar welke structurele oplossing passend is en recht doet aan de positie van brandweervrijwilligers. Op dit moment zijn meerdere scenario's in onderzoek. Een klein deel van het VRH personeel valt wel per 1 januari 2020 onder de WNRA. Het betreft de ambtenaren van de geneeskundige meldkamer, op wie de CAO Ambulancezorg van toepassing is.

Datum
19 december 2019

2.5 Groot onderhoud

De VRH heeft voor de gebouwen een gewenst onderhoudsniveau 3. Dit betekent dat de staat van onderhoud het niveau 'voldoende' kent. De bekostiging is gebaseerd op een meerjaren-onderhoudsplan en wordt gefinancierd via een voorziening groot onderhoud. Op advies van de accountant wordt onderzocht of voor de financiering beter een reserve dan een voorziening kan worden gevormd. Hiermee blijft het mogelijk de uitgaven voor groot onderhoud te egaliseren, maar de administratieve technische last te beperken, die bij een voorziening hoort.

2.6 Akkoord FLO overgangsregeling

In het kader van het 'akkoord FLO overgangsrecht' zijn de controllers van de gemeenten 16 december geïnformeerd over de laatste ontwikkelingen en hebben zij in december een nieuwe meerjarenplanning ontvangen. De VRH zal de raming en afrekening per individuele gemeente continueren.

2.7 Resultaat 2019

Het AB zal bij de jaarrekening kunnen besluiten over de bestemming van het resultaat.

3. Planning

Op grond van de provinciale richtlijnen dient de begroting 2021 - 2024 uiterlijk 1 augustus 2020 aan Gedeputeerde Staten van Zuid Holland te worden aangeboden, om in aanmerking te komen voor repressief toezicht. Om deze termijn mogelijk te maken wordt de volgende planning voorgesteld:

Datum	Activiteit	Door
29-01-20	Vaststellen kaderbrief met hoofdlijnen begroting	Algemeen bestuur
12-03-20	Vaststellen concept ontwerpbegroting	Directie
voor 26-03-20	Bespreken concept met controllers gemeenten	Directeur bedrijfsvoering en concerncontroller
26-03-20	Vaststellen ontwerpbegroting	Dagelijks bestuur
09-04-20	Accorderen ontwerpbegroting	Algemeen bestuur
11-04-20	Verzenden ontwerpbegroting (voor zienswijze) naar gemeenteraden (voor 15 april); kaderbrief en jaarrekening worden t.k.n. bijgevoegd.	Secretaris
13-05-20	Behandeling ontwerpbegroting in Financiële Adviescommissie	Portefeuillehouder Financien en Secretaris
11-06-20	Bespreken reacties gemeenteraden en voorbereiden behandeling	Dagelijks bestuur
25-06-20	Aanbieden concept begroting aan Algemeen bestuur	Dagelijks bestuur
09-07-20	Vaststellen begroting	Algemeen bestuur
11-07-20	Aanbieden begroting en reactie op zienswijzen aan gemeenteraden	Secretaris
11-07-20	Aanbieden begroting aan gedeputeerde staten	Concerncontroller

- Tussentijdse informatie
- Tijdige inzending van stukken

Datum
19 december 2019

De VRH volgt de kaders rondom bovenstaande punten.

2.2 Loon- en prijscompensatie (trend)

Vanuit de gemeenten is een kaderbrief voor de begroting 2021 van gemeenschappelijke regelingen uitgebracht. De voorgeschreven trendsystematiek wordt overeenkomstig toegepast. Een inflatie budgettair neutrale begroting wordt berekend door het loongevoelige deel van de begroting (65%) te verhogen met de index 'prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers' en het niet-loon gevoelige deel met de index 'nationale consumentenprijsindex'. Daarbij baseert de VRH de indexcijfers op de meest recente informatie zoals het Centraal Planbureau (CPB) die maart 2020 publiceert in het Centraal Economisch Plan (CEP). Aanvullend zal de VRH overleggen met de (controllers van) gemeenten over de vraag of sprake is van verwachte incidentele loonontwikkelingen. Indien dit het geval is zal in lijn met de kaderbrief 'gemeenschappelijke regelingen' dit verschil worden toegelicht bij de concept-ontwerpbegroting. Het aantal inwoners voor de gemeentelijke inwonerbijdrage zal zijn gebaseerd op de stand per 1 januari 2020 volgens het Centraal Bureau Statistiek (CBS).

2.3 Overdracht beheer meldkamer naar politie

De 'Wijzigingswet meldkamers' vormt de wettelijke basis voor de overdracht van het beheer van de meldkamer aan de Nationale Politie. Bij de voorbereiding van de overdracht is als uitgangspunt genomen dat deze wetswijziging per 1 januari 2020 in werking zou treden. De minister van JenV heeft 29 november 2019 geschreven dat de inhoudelijke behandeling van het wetsvoorstel in de Tweede Kamer gepland staat voor week 3 van komend kalenderjaar. Het streven is inwerkingtreding van de Wijzigingswet per 1 juli 2020. De minister verzoekt om het ingezette proces doorgang te laten vinden en de overdracht van het beheer per 1 januari 2020 aan de politie voort te zetten. Hiermee verschuift per die datum de verantwoordelijkheid voor het beheer van de veiligheidsregio's naar de politie.

Het AB heeft 11 december 2019 ingestemd met de overdracht van het beheer van de meldkamer naar de LMS per 1 januari 2020. De overdracht wordt gebaseerd op het overdrachtdossier. Hierin is uiteengezet hoe op een zorgvuldige manier de betreffende medewerkers, ICT-systemen en huisvesting 'overgedragen' worden. De materiele vaste activa zal tegen boekwaarde worden overgedragen. De inkomsten van de VRH zullen overeenkomstig landelijke afspraken worden overgeheveld naar de politie. Het betreft een korting op de BDUR gelden van JenV voor de veiligheidsregio's en een korting op de NZa budgetten voor RAV'en.

De politie zal in de jaren 2020 – 2022, de 'bouwplaats' periode, de Landelijke Meldkamer Samenwerking (LMS) verder vormgeven. In die periode zullen de rafelranden van de overdracht afgehecht worden. Uiteindelijk zullen alle ICT-systemen overgaan naar het landelijke LMS platform. Een specifiek dossier betreft het Openbaar Meldsysteem (OMS) van de brandweer. Na afloop van het contract voor het OMS eind 2020, zal de VRH het aanbieden van een OMS-aansluiting aan de markt over laten. Voor de afwikkeling van frictiekosten is de reserve OMS beschikbaar.

2.4 WNRA

Vanaf 1 januari 2020 is de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (WNRA) van kracht. De huidige ambtenaren gaan dan onder het reguliere arbeidsrecht vallen. Voor veiligheidsregio's is uitstel verleend vanwege de onduidelijkheid over de positie van de brandweervrijwilliger. Door

4. Besluitvorming

Datum
19 december 2019

Het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Haaglanden,

Besluit

vast te stellen de kaderbrief begroting 2021 – 2024.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van het Algemeen Bestuur van 29 januari 2020.

De div. Voorzitter
J. Remkes

De secretaris
E.E. Lieben

**Veiligheidsregio
Haaglanden**

Financieel Jaarbericht

Veiligheidsregio Haaglanden

2019

‘Verbindend vakmanschap in veiligheid en zorg’

Bezoekadres: Dedemsvaartweg 1 - 2545 AP Den Haag / Postadres: Postbus 52155 – 2505 CD Den Haag

Inhoud

1. Algemeen.....	2
1.1 Inleiding	2
1.2 Leiding en bestuur	3
1.3 Resultaten	5
2. Paragrafen	6
2.1 Gemeentelijke bijdrage	6
2.2 Weerstandsvermogen (weerstandscapaciteit en risico's)	6
2.3 Bestemmingsvoorstel gerealiseerd resultaat.....	12
2.4 Onderhoud kapitaalgoederen	13
2.5 Financiering	13
2.6 Bedrijfsvoering	13
2.6.1 Rechtmatigheid	13
2.6.2 Personeel	14
2.6.3 Informatiemanagement en automatisering	15
2.6.4 Investerings.....	15
2.7 Klachten	16
2.8 Verbonden partijen.....	16
Jaarrekening	17
3. Balans	18
4. Overzicht van baten en lasten	19
5. Waarderingsgrondslagen	20
6. Toelichting op de balans	22
7. Toelichting op het overzicht van baten en lasten	30
Product 120.1 Brandweezorg	30
Product 120.2 Crisisbeheersing.....	33
Product 120.3 Meldkamer Brandweer (MKB).....	35
Product 711.01 Geneeskundige Meldkamer (GnKM)	37
Product 120.4 Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR).....	39
Product 120.5 Gemeentelijke crisisbeheersing	41
Product 120.6 Overhead.....	43
8. SiSa verantwoording 2019.....	44
9. Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (WNT)	45
10. Ondertekening van de jaarrekening	47
11. Controleverklaring accountant	48
Bijlagen	52
Bijlage 1. Kostenverdeelstaat op basis van kostensoorten	53
Bijlage 2. Kostenverdeelstaat op basis van taakvelden	54
Bijlage 3. Inkomensoverdrachten	55
Bijlage 4. Treasury	56
Bijlage 5. Investeringsplan	57
Bijlage 6. Kosten overgangsregeling FLO	58
Bijlage 7. Overzicht gebruikte afkortingen	59

1. Algemeen

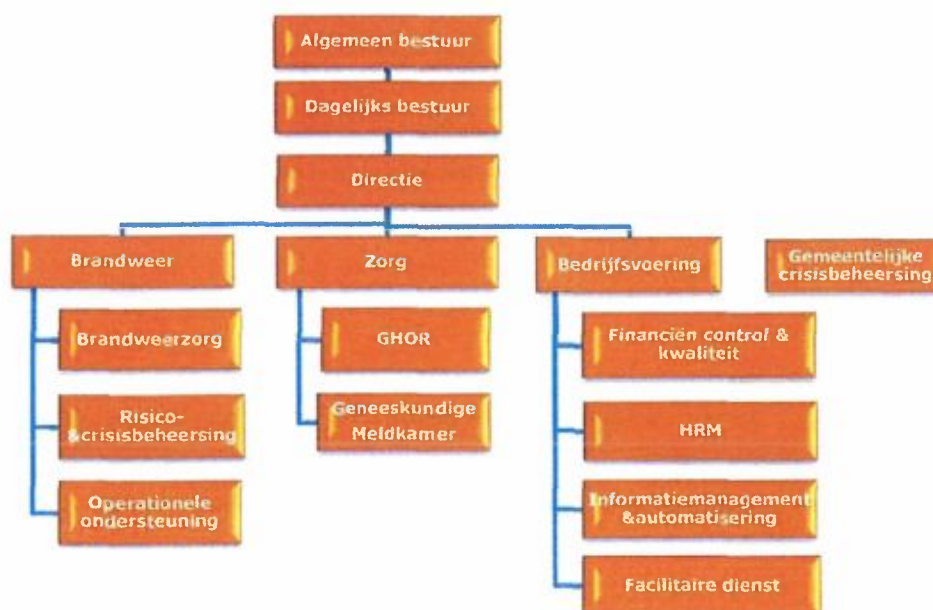
1.1 Inleiding

Veiligheidsregio Haaglanden

Dit is het financieel jaarbericht over het jaar 2019 van de Veiligheidsregio Haaglanden gevestigd aan de Dedemsvaartweg 1 te Den Haag. De VRH is een regionaal samenwerkingsverband van de gemeenten Delft, Den Haag, Leidschendam-Voorburg, Midden-Delfland, Pijnacker-Nootdorp, Rijswijk, Wassenaar, Westland en Zoetermeer.

De Gemeenschappelijk Regeling Veiligheidsregio Haaglanden is hét orgaan voor fysieke veiligheid, rampenbestrijding en crisisbeheersing in de regio Haaglanden. Deze organisatie omvat brandweezorg, geneeskundige hulpverlening en de gemeenschappelijke meldkamer. Alle activiteiten richten zich op het vergroten van veiligheid van de Haaglandse bevolking en de bezoekers van de regio.

Het organogram van de veiligheidsregio ziet er als volgt uit:

Verbindend Vakmanschap in Veiligheid en Zorg

Veiligheidsregio Haaglanden (VRH) staat 24 uur per dag, 7 dagen in de week klaar voor veiligheid en zorg in de regio. Zij bundelt hiervoor de krachten van verschillende partners om samen goed voorbereid te zijn op dagelijkse, maar ook op grootschalige incidenten en deze slagvaardig te bestrijden. Daarbij treedt de VRH op als regisseur bij het organiseren en uitvoeren van de hulpverlening.

Doelstelling

De doelstelling van de veiligheidsregio is verwoord in artikel 3 van de Gemeenschappelijke Regeling (2016).

De VRH behartigt de belangen van de gemeenten ten aanzien van de overgedragen taken op de volgende terreinen:

- a. brandweezorg;
- b. geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen;
- c. rampenbestrijding en crisisbeheersing;
- d. het beheer van de gemeenschappelijke meldkamer.

Het doel van de Veiligheidsregio Haaglanden is de bestuurlijke en operationele slagkracht en daarbij de kwaliteit van de hulpverlening te verbeteren. De Veiligheidsregio Haaglanden bestaat uit:

1. Brandweer Haaglanden (en meldkamer);
2. Geneeskundige HulpverleningsOrganisatie in de Regio (GHOR);
3. Geneeskundige Meldkamer (GnkM).

Financieel jaarbericht

Dit jaarverslag vormt met de jaarrekening het financieel jaarbericht van de Veiligheidsregio Haaglanden. De inhoudelijke verantwoording over en toelichting op het uitgevoerde beleid staan in het jaarverslag. Dit jaarbericht bestaat uit een algemeen deel, de balans en het overzicht van baten en lasten, de toelichtingen en tot slot een aantal bijlagen. Primair wordt het financiële resultaat van de VRH verantwoord en toegelicht in de jaarrekening. Voor de evaluatie van de realisatie van de doelstellingen op productniveau wordt verwezen naar paragraaf 5.3.

1.2 Leiding en bestuur

Directie Veiligheidsregio Haaglanden

De commandant brandweer/algemeen directeur Esther Lieben en de directeur publieke gezondheid, Annette de Boer vormen de directie van de Veiligheidsregio Haaglanden. Esther Lieben heeft de dagelijkse leiding over de regionale brandweer en de afdelingen van bedrijfsvoering, Annette de Boer geeft leiding aan de GHOR en de GnkM.

Algemeen Bestuur van negen burgemeesters

Het Algemeen Bestuur bepaalt de hoofdlijnen van het regionale veiligheidsbeleid en stelt de daaruit voortvloeiende beleidsplannen vast. Verder neemt het Algemeen Bestuur besluiten over onderwerpen als de begroting, de jaarrekening en het beheer van de organisatie. Het Algemeen Bestuur van de VRH bestaat uit de negen burgemeesters van de regio:

mw. P.C. Krikke, dhr. J.W. Remkes,	burgemeester Den Haag (voorzitter) tot 7 oktober 2019 met ingang van 12 oktober 2019 waarnemend burgemeester Den Haag (m.i.v. 11 december 2019 plv. voorzitter)
dhr. C.B. Aptroot,	burgemeester Zoetermeer (plv. voorzitter van 7 oktober 2019 tot 11 december 2019)
dhr. M.J. Bezuijen,	burgemeester Rijswijk, (portefeuille rampenbestrijding & crisisbeheersing en tot 10 april 2019 waarnemend portefeuille Brandweer)
mw. F. Ravestein,	burgemeester Pijnacker-Nootdorp (portefeuille acute zorg en portefeuille GHOR)
dhr. J.F. Koen, dhr. L.A. de Lange,	burgemeester Wassenaar (waarnemend) tot 18 juli 2019 met ingang van 18 juli burgemeester Wassenaar (met ingang van 16 oktober 2019, portefeuille personeel)
dhr. A.J. Rodenburg,	burgemeester Midden-Delfland (portefeuille financiën en waarnemend portefeuille personeel tot 16 oktober 2019)
dhr. K. Tigelaar,	burgemeester Leidschendam-Voorburg (portefeuille gemeenten/Oranje Kolom en de portefeuille informatievoorziening en meldkamer)
dhr. B.R. Arends,	burgemeester Westland (met ingang van 10 april 2019 portefeuille Brandweer)
mw. J.M. van Bijsterveldt,	burgemeester Delft (portefeuille vitale infrastructuur inclusief waterpartijen)

Tot 7 oktober 2019 is het voorzitterschap van de VRH ingevuld door burgemeester Krikke. Na deze datum is het voorzitterschap waargenomen door burgemeester Aptroot als plaatsvervangend voorzitter. Met ingang van 11 december 2019 is burgemeester Remkes door het algemeen bestuur van de VRH aangewezen als plaatsvervangend voorzitter.

Het nemen van besluiten door het Algemeen Bestuur vindt plaats op basis van een gewogen stemverdeling*1 te weten:

a. gemeenten < 30.000 inwoners	: 1 stem;
b. gemeenten ≥ 30.000 tot 90.000 inwoners	: 2 stemmen;
c. gemeenten ≥ 90.000 tot 150.000 inwoners	: 3 stemmen;
d. gemeenten ≥ 150.000 tot 300.000 inwoners	: 4 stemmen;
e. gemeenten ≥ 300.000 inwoners	: 5 stemmen.

Voor de vaststelling van het aantal inwoners van de betrokken gemeente(n) wordt uitgegaan van de per 1 januari van het voorafgaande jaar door het Centraal Bureau voor de Statistiek openbaar gemaakte bevolkingscijfers.

*1 Gemeenschappelijke Regeling VRH; artikel 8.

Dagelijks Bestuur

Het Dagelijks Bestuur wordt gevormd door burgemeester mw. P.C. Krikke (voorzitter tot 7 oktober 2019), dhr. J.W. Remkes (plv. voorzitter vanaf 11 december 2019), dhr. C.B. Aptroot (plv. voorzitter vanaf 7 oktober 2019 tot 11 december 2019), dhr. A.J. Rodenburg (portefeuille financiën en tot 16 oktober 2019 waarnemend voor de portefeuille personeel) en dhr. L.A. de Lange (met ingang van 16 oktober 2019 portefeuille personeel).

1.3 Resultaten

Het gerealiseerde resultaat over het jaar 2019 bedraagt **voordelig € 3,8 mln.**

Het behaalde resultaat ligt in de lijn met de in de bestuurlijke marap 2019 gerapporteerde verwachting en is hoger dan het resultaat 2018 (€ 1.351.000).

Het voordelige resultaat 2019 is op hoofdlijnen samengesteld uit de volgende posten:

Voordeel gezamenlijke beheerskosten meldkamers **voordelig € 1,2 mln.**

Via de bestuurlijke stuurgroep van de meldkamer(s) Haaglanden en Hollands-Midden is besloten het voordeel van de samenvoeging te verdelen ten gunste van Haaglanden. Met ingang van 1 januari a.s. worden de meldkamers overgedragen naar de Landelijke Meldkamer Samenwerking (LMS).

Voordeel vacatureruimte **voordelig € 1,5 mln.**

De formatie van Veiligheidsregio Haaglanden bestaat in 2019 uit 880 fte en ca. 280 vrijwilligers. De gemiddelde bezetting is 863 fte. De vacatureruimte in combinatie met detacheringsofbrengsten heeft een voordelig financieel effect op het resultaat. Eind 2019 is de bezetting 876 fte en zijn er 319 vrijwilligers. De vacatures zijn derhalve nagenoeg ingevuld.

Voordeel gemeentelijke crisisbeheersing **voordelig € 0,2 mln.**

Gemeentelijke crisisbeheersing heeft in 2019 vacatureruimte gehad zowel in de eigen bezetting als in de piketpool.

Incidentele verkoop vervangen voertuigen **voordelig € 0,2 mln.**

De verkoop van afgeschreven voertuigen leverde een incidenteel resultaat op van € 0,2 mln.

Bijdrage RAV, latere uitbreiding capaciteit GnkM **voordelig € 0,2 mln.**

De GnkM heeft een hogere bijdrage ontvangen van de RAV voor extra centralisten. Deze uitbreiding is in de loop van 2019 gerealiseerd.

Overig **voordelig € 0,3 mln.**

Per saldo is nog sprake van diverse kleine voor- en nadelige verschillen. In totaal een voordelig saldo van € 0,3 mln.

Onvoorzien niet nodig **voordelig € 0,2 mln.**

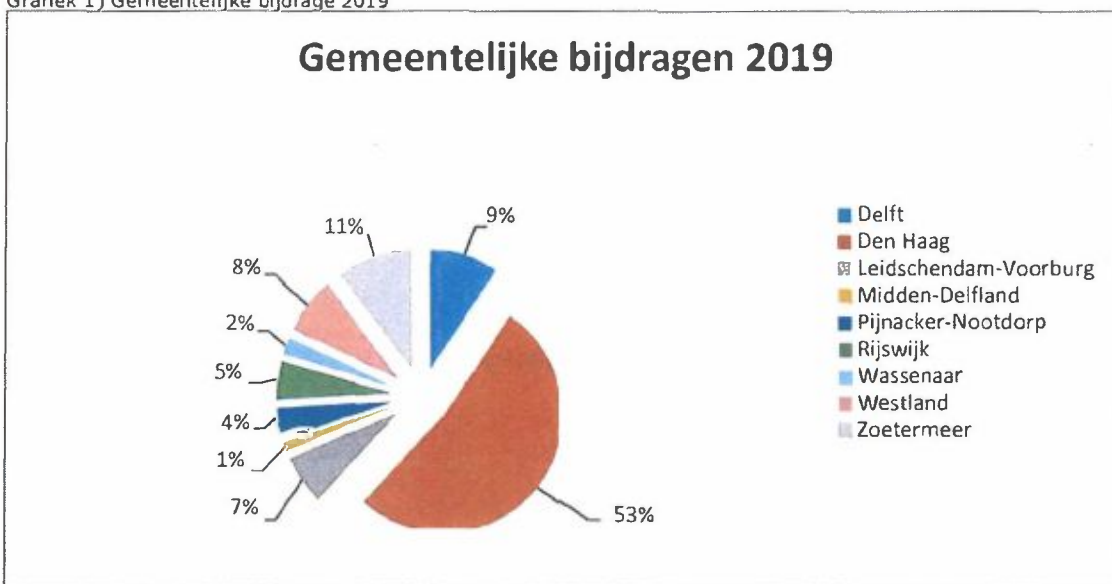
In de gemeentelijke bijdrage is een bedrag van € 0,15 per inwoner, ofwel € 174.000 opgenomen voor onvoorziene uitgaven. Het AB heeft niet besloten deze post aan te wenden.

2. Paragrafen

2.1 Gemeentelijke bijdrage

De gemeentelijke bijdrage 2019 was begroot op € 85.880.000. In deze bijdrage is o.a. een post onvoorzien opgenomen van € 0,15 per inwoner. Omdat het AB niet besloten heeft deze bijdrage in 2019 aan te wenden, is deze derhalve niet gefactureerd. De werkelijke bijdrage 2019 is vastgesteld op € 84.508.000. Het verschil wordt veroorzaakt door de nacalculatie van de overgangsregeling FLO. De bijdrage per gemeente over het jaar 2019 ziet er grafisch als volgt uit.

Grafiek 1) Gemeentelijke bijdrage 2019

2.2 Weerstandsvermogen (weerstandscapaciteit en risico's)

Algemeen

In deze paragraaf wordt ingegaan op potentiële risico's en de vertaling van deze risico's tot een acceptabel weerstandsvermogen. Risicomanagement is het bewust worden, identificeren, kwantificeren en beheersen van relevante risico's. De risico's worden twee keer per jaar geïnventariseerd en geactualiseerd. Vervolgens wordt bepaald of het hier afgedekte, of niet afgedekte risico's betreft. Voor de niet afgedekte risico's dient een weerstandscapaciteit te worden aangehouden.

Weerstandscapaciteit

Op basis van risico-identificatie en de risicomatrix is de benodigde weerstandscapaciteit berekend. Uitgangspunt hierbij is de statische benadering die ervan uitgaat dat de risico's zich niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang voor zullen doen. De weerstandscapaciteit binnen de VRH bestaat uit de algemene reserve. Deze reserve dient ter dekking van geïdentificeerde risico's van materiële aard. Risico's met een beperkt financieel beslag worden gedekt uit de lopende exploitatie en de post onvoorzien. De toevoeging van een voordelig resultaat aan de algemene reserve is regel tot de algemene reserve het maximum heeft bereikt van 1% van de begrotingsomzet. De hoogte van de algemene reserve is besloten door het Algemeen Bestuur bij de vaststelling van de jaarrekening 2018. De post onvoorzien, groot € 174.000, is gebaseerd op € 0,15 per inwoner. Daarnaast wordt de weerstands-capaciteit gevormd door de deelnemende gemeenten die garant staan voor de GR VRH.

Tabel 1) Overzicht samenstelling weerstandscapaciteit

Reserves	2019
Algemene reserve	1.406
Weerstandscapaciteit	1.406

De berekening van de benodigde weerstandscapaciteit wordt weergegeven in onderstaande tabel. De genoemde risico's worden toegelicht in de volgende paragraaf.

Tabel 2) Berekening benodigde weerstandscapaciteit

Risico's versus weerstandscapaciteit	2019
<i>Incidentele risico's</i>	
2 ^e loopbaan beleid	110
Wet normering rechtspositie ambtenaren (WNRA)	461
<i>Structurele risico's</i>	
Niet verzekerbare risico's	173
Ontwikkelingen vrije instroom vrijwilligers	289
Aansprakelijkheid dienstverlening	193
Cybercriminaliteit	121
Gemiddeld werkgeversrisico WGA/WW	110
Totale geïdentificeerde niet afgedekte risico's	1.457
Gewenste weerstandscapaciteit	1.457
Beschikbare weerstandscapaciteit	1.406

Risico's

De VRH onderkent een aantal niet afgedekte risico's. Hieronder is aangegeven welke risico's de VRH onderkent en in hoeverre, indien dit risico zich voordoet, een beroep wordt gedaan op de weerstandscapaciteit. Ten opzichte van de jaarrekening 2018 is er één risico vervallen, één aangepast en één nieuw risico toegevoegd.

Het risico MVO- verduurzamen vastgoed is vervallen. De uit onderzoek geïnventariseerde verduurzamingsinvesteringen zijn in hoogte te overzien. Ze zullen zoveel mogelijk worden gecombineerd met vervangingsinvesteringen of gepland groot onderhoud. De meerkosten worden ten dele gecompenseerd door het positieve effect op het energieverbruik.

In deze jaarrekening is de definitie van de categorie "schade als gevolg van terrorisme gevolg bestrijding" aangepast door deze breder te trekken. Deze categorie staat in het vervolg bekend als "niet verzekerbare risico's". Aan de ene kant zijn er risico's die verzekeraars niet mogen verzekeren, zoals het voornoemde molest, en aan de andere kant groeit het aantal risico's waarvan steeds minder verzekeraars bereid zijn om deze te verzekeren. Deze laatste groep wordt door aanpassing van de definitie nu ook meegenomen.

Tot slot is nieuw toegevoegd, in lijn met inschatting van het Nationaal Cyber Security Centrum (NCSC), het risico voorkomende uit cyberaanvallen. Dit risico wordt door het NCSC als reëel ingeschat. Deze inschatting wordt onderstreept door de recentelijke 'ransomware' aanvallen bij Universiteit Maastricht en Universiteit van Antwerpen.

Incidentele risico's

2e Loopbaanbeleid

Per 1 januari 2006 is de FLO afgeschaft en vervangen door verplicht loopbaanbeleid voor personeel in bezwarende functies. Essentie van het loopbaanbeleid is dat medewerkers twintig jaar werkzaam zijn in een bezwarende functie en daarna overstappen naar een andere functie. Om dit mogelijk te maken investeren medewerker en werkgever in een passende beroepsopleiding. Indien de cao-afspraken in overleg met de vakbonden tussentijds niet worden aangepast, zal met ingang van 2021 sprake zijn van aanzienlijke meerkosten. In de tussenliggende periode kan de uitkomst van het Periodiek Preventief Medisch Onderzoek (PPMO) aangeven dat het voor een brandweermedewerker verstandig is eerder naar een niet-bezwarende functie door te stromen. Tot nu toe is gebleken dat het percentage uitval door de PPMO beperkt is. Het risico is berekend op € 110.000.

Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra)

De Wnra regelt ingaande 2020 dat ambtenaren zoveel mogelijk dezelfde status krijgen als werknemers in het bedrijfsleven. In dit kader komen bijvoorbeeld arbeidsovereenkomsten in de plaats van de huidige eenzijdige aanstellingen en zullen er cao's moeten worden afgesloten in plaats van eenzijdig vastgestelde rechtspositieregelingen.

Binnen de brandweer wordt gewerkt met zowel beroepsmedewerkers als vrijwilligers. Vrijwilligers hebben momenteel een ambtelijke aanstelling, maar onderscheiden zich van andere ambtenaren doordat zij zijn uitgezonderd van veel wettelijke en rechtspositionele bepalingen. De Wnra kan leiden tot het (gedeeltelijk of volledig) einde van het huidige systeem van brandweervrijwilligers en een kostenstijging van 30% tot 50%. Voor de VRH met 280 vrijwilligers zou dit circa € 600.000 per jaar bedragen. De veiligheidsregio's hebben uitstel verkregen voor invoering van de Wnra om een oplossing te zoeken voor het knelpunt. Inmiddels hebben in opdracht van de Brandweerkamer van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en het ministerie van JenV onderzoeken plaatsgevonden die zich richten op Europese en internationaal-rechtelijke regels in relatie tot de huidige rechtspositie van de brandweervrijwilliger. Uit de onderzoeken blijkt dat, om een onderscheid in rechtspositie tussen vrijwilligers en beroepsbrandweermensen te handhaven, er ook onderscheid dient te zijn in aard van het werk, opleiding en arbeidsomstandigheden. De Minister van JenV doet samen met het Veiligheidsberaad vervolgonderzoek naar de mogelijkheden voor herinrichting van de brandweezorg in Nederland waardoor het rechtspositionele onderscheid tussen beroepsbrandweermensen en vrijwilligers gehandhaafd kan blijven. In de loop van 2020 wordt over dit vervolgonderzoek een standpunt verwacht. Het berekende risico komt onveranderd uit op € 461.000.

Structurele risico's

Niet verzekerbare risico's

Verzekeraars zijn steeds minder bereid om bepaalde risico's te verzekeren. Zo zijn verzekeraars bijvoorbeeld gestopt met het aanbieden van de verzekering ter dekking van de predispositie voor brandweervrijwilligers. Predispositie is het risico dat een medewerker onder diensttijd letsel oploopt of overlijdt, zonder dat aangetoond kan worden dat dit veroorzaakt wordt door een dienstongeval. Ook is groot molest bijvoorbeeld voortkomend uit terrorismegevolgbestrijding niet verzekeraar in Nederland. In geval van schade (uitval van materieel en nazorg nabestaanden en personeel) kan een beroep worden gedaan op de Nederlandse Herverzekering maatschappij voor Terrorismeschade (NHT). Buiten dit heeft de veiligheidsregio een financiële buffer nodig om, indien er claims volgen die niet gedekt zijn door een verzekering, deze uit haar eigen middelen te kunnen dragen. In 2020 zal er een aanbesteding van de verzekeringsportefeuille plaatsvinden waarmee duidelijker wordt wat

verzekeraars niet meer wensen te verzekeren. De VRH houdt rekening met een financieel restrisico. Het risico is berekend op € 173.000.

Ontwikkelingen vrije instroom vrijwilligers

De VRH hecht er aan de brandweezorg in Haaglanden te blijven verzorgen door een beroepsbezetting in combinatie met vrije-instroomvrijwilligers. De beschikbaarheid van de vrijwilligers in de dag-situatie wordt een steeds grotere uitdaging. Om de paraatheid te kunnen blijven garanderen wordt het verloop van de vrijwilligers permanent gemonitord en daar waar mogelijk beïnvloed. Naast wervingscampagnes wordt ook het bedrijfsleven actief benaderd. Zij kunnen medewerkers stimuleren toe te treden tot de brandweer om zodoende de beschikbaarheid te vergroten. Daarnaast zijn vier posten opgeleid om te werken met variabele voertuigbezetting en wordt dagdienstpersoneel opgeleid als brandweervrijwilliger om overdag vanuit de Westlandse kazernes in de voertuigbezetting te kunnen voorzien. Dit vergroot onze flexibiliteit. Gezien de landelijke terugloop in aantallen vrijwilligers onderkent de VRH dat ondanks de inspanningen de werving niet volledig kan slagen. Het risico is berekend op € 289.000.

Aansprakelijkheid dienstverlening

De dienstverlening van de VRH is vastgelegd in procedures. Zo zijn kwaliteit en kwantiteit van de dienstverlening geborgd. Mocht de kwaliteit van de dienstverlening onverhoopt tekort schieten, dan is dit risico deels afgedekt via een WA verzekering. De ervaring leert dat er sprake is van een restrisico (juridische kosten etc.). In het geval van een griep пандеміе is de kwantiteit een risico. In dat geval wordt enerzijds de zorgvraag groter, anderzijds valt veel personeel wegens ziekte uit. Het risico is deels afgedekt door het Draaiboek Griep пандеміе en Afschaalmodel Brandweer. Het restrisico wordt geraamd op € 193.000.

Cyberdreiging/digitale dreiging

De kans op een cyberaanval op een overheidsinstantie wordt door het NCSC (Nationaal Cyber Security Centrum) in Nederland als reëel ingeschat. De VRH bereidt zich voor door middel van het maken van afspraken over informatiebeveiliging met haar leveranciers en ketenpartners. Het risico van een aanval is nooit volledig te voorkomen. De VRH houdt rekening met een financieel restrisico, welk mogelijk moet worden ingezet om de schade van aanvallen te repareren. Dit risico legt een beslag op het weerstandvermogen van € 121.000.

Gemiddeld werkgeversrisico WGA/WW

Voor de gevolgen van arbeidsongeschiktheid van medewerkers, het werkgeversrisico WGA (Wet Gedeeltelijke Arbeidsongeschiktheid), is de VRH eigen risico drager. Dit is financieel voordeliger dan het volledig te verzekeren. Met ingang van 2017 is de regelgeving gewijzigd en omvat het eigen risicodragerschap ook de WGA-flex en de ZW. Ook voor de gevolgen van de werkloosheidswet is de VRH verplicht eigen risico drager, dit betreft zowel tijdelijke als vaste medewerkers. In de budgetten is hier rekening mee gehouden. Echter deze keuze brengt wel een restrisico met zich mee. Het totale beslag op het weerstandvermogen is berekend op € 110.000.

Overgangsregeling FLO

Begin 2018 is het akkoord "Reparatie FLO-overgangsrecht Brandweerpersoneel" door werkgevers en werknemers definitief ondertekend. Een nadere uitwerking van het akkoord betrof nog een tweetal zaken: "loopbaanbeleid voor de ambtenaar met minder dan 20 dienstjaren op 1 januari 2006" en "verrekening van de door de werkgever opgebouwde levensloop tegoeden". Het akkoord is in het voorjaar van 2019 definitief afgerond. Samenvattend heeft de uitwerking een licht dalend effect gehad op de totale kosten. Wel zullen kosten in eerdere jaarschijven worden gemaakt dan waar in een voorgaande meerjarenraming mee is gerekend. Een geactualiseerde raming is in december 2019 naar de gemeenten verzonden. De deelnemende gemeenten dragen individueel zorg voor een

voorziening voor deze kosten en zijn separaat geïnformeerd over de indicatieve financiële effecten. In die zin is er voor de VRH geen sprake van een financieel risico.

Gebeurtenissen na balansdatum

Nederland is maart 2020 getroffen door het Corona virus. De impact op het openbare leven is aanzienlijk. Voor de VRH zijn de continuïteitsplannen in werking getreden. De financiële effecten zijn vooralsnog te overzien. Voor de inkomsten is de VRH vooral afhankelijk van gemeenten en het Rijk. Extra uitgaven vanwege de Corona crisis zullen deels worden gecompenseerd door minder uitgaven vanwege uit te stellen projecten. De VRH beschikt momenteel over voldoende weerstandscapaciteit.

Weerstandsvermogen

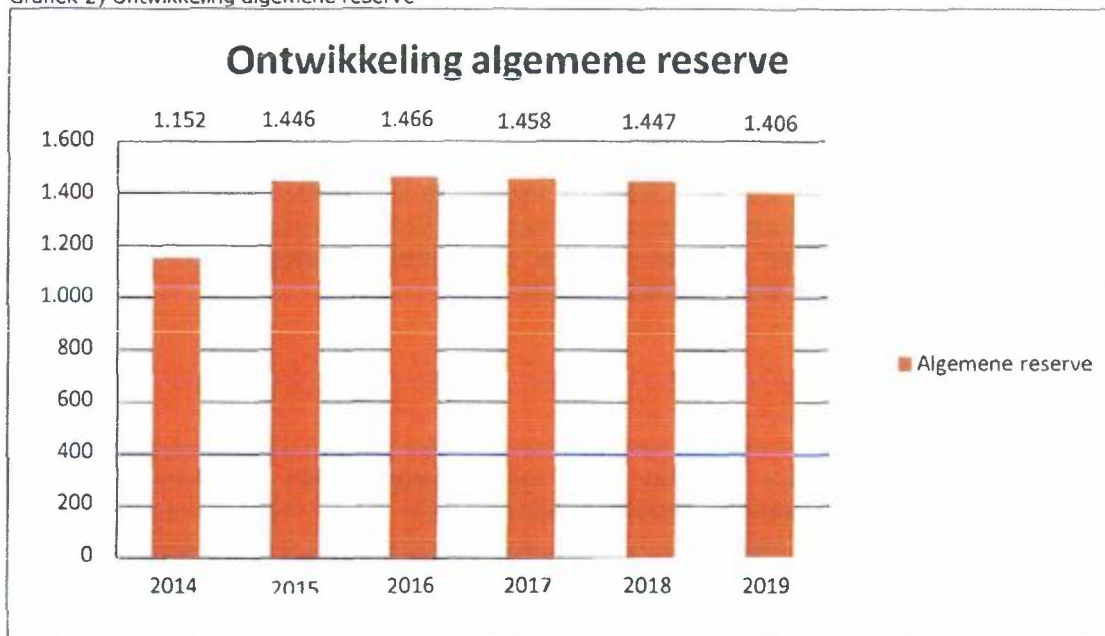
Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en alle gekwantificeerde risico's waarvoor geen bestemmingsreserves of voorzieningen zijn gevormd en die van materiële betekenis kunnen zijn. Deze ratio bedraagt nu 0,96 (1.406/1.457). De ratio is lager dan 1,00 (= precies voldoende) en dit betekent dat het weerstandsvermogen matig is. Voorgesteld wordt om € 51.000 toe te voegen vanuit het resultaat 2019 zodat het weerstandsvermogen voldoende is. Volledigheidshalve de toevoeging dat als risico's zich onverhoopt en tegelijkertijd voordoen en in de maximale omvang, die de gewenste weerstandscapaciteit te boven gaan.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{1.406 + 51 \text{ (voorstel verhoging)}}{1.457} = 1,00$$

Tabel 3) Ratio weerstandsvermogen (x) betekenis

Betekenis	Ratio weerstandsvermogen
Uitstekend	> 2,0
Ruim voldoende	1,4 < x < 2,0
Voldoende	1,0 < x < 1,4
Matig	0,8 < x < 1,0
Onvoldoende	0,6 < x < 0,8
Ruim onvoldoende	< 0,6

Grafiek 2) Ontwikkeling algemene reserve

Ingaande 2012 is de algemene reserve afgestemd na bestuurlijke besluitvorming op de geïdentificeerde risico's en daarmee was de ratio weerstandsvermogen exact 'voldoende'.

Tabel 4) Kengetallen

Kengetallen	2019	2018
Netto schuldquote	106,8	107,8
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	106,8	107,8
Solvabiliteitsratio	7,3	5,6
Structurele exploitatieruimte	3,8	1,4

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de VRH ten opzichte van de baten. De VRH heeft voor € 69 mln. materiele vaste activa op de balans staan. Hiervan betreft ca. 78% gebouwen (kazernes). Daarnaast heeft de VRH ruim € 43 mln. vooruitgefactureerde gemeentelijke bedragen op de balans staan. Deze posten leiden ertoe dat de schuldquote hoog is.

Het solvabiliteitsratio geeft aan in hoeverre de VRH aan haar financiële verplichtingen kan voldoen. De veiligheidsregio zelf heeft een beperkt eigen vermogen, omdat gemeenten garant staan voor eventuele risico's (zie eerder paragraaf 2.2). Als gevolg hiervan is een ratio van < 10% aanvaardbaar.

De structurele exploitatieruimte geeft aan in hoeverre de VRH tegenvallers kan opvangen dan wel of er nog ruimte is voor nieuw beleid. De flexibiliteit is beperkt. De ruimte 2019 is van incidentele aard.

2.3 Bestemmingsvoorstel gerealiseerd resultaat

Het te bestemmen resultaat van de rekening bedraagt **€ 3.835.000**

Het AB zal bij het vaststellen van de jaarrekening een besluit nemen over de bestemming.
Het voorstel is:

- een bedrag van **€ 1.870.000** terug te betalen aan de in de GR deelnemende gemeenten.
- een bedrag van **€ 1.500.000** toe voegen aan de te vormen bestemmingsreserve affinanciering operationele officieren brandweer conform AB besluit 29 januari 2020.
- een bedrag van **€ 51.000** toe voegen aan de algemene reserve om het weerstandsvermogen op voldoende te brengen.
- een bedrag van **€ 240.000** toe te voegen aan de bestemmingsreserve Gemeentelijke Crisisbeheersing.
- de post onvoorzien van **€ 174.000** niet in rekening te brengen bij de in de GR deelnemende gemeenten. Gelet op het resultaat 2019 is de post onvoorzien niet benodigd.

2.4 Onderhoud kapitaalgoederen

Panden

De VRH heeft een 24-tal panden in gebruik. De kazernes/kantoorpanden in Den Haag (6), Delft (1), Rijswijk (1), Leidschendam-Voorburg (1), Pijnacker-Nootdorp (1), Wassenaar (1) en Zoetermeer Oosterheem (1) zijn in eigendom van de VRH. De overige panden in Midden-Delfland (3), Westland (7), de Yp (1) en Zoetermeer Stadshart (1) worden gehuurd. De conditiemeting van de panden is verwerkt in het meerjaren-onderhoudsplan. Het plan voorziet in een overzicht van onderhoudsactiviteiten voor de jaren 2017-2025.

Het uitvoeren van de activiteiten van het onderhoudsplan garanderen dat de panden op het onderhoudsniveau 3 blijven. Dat betekent dat de staat van onderhoud het niveau voldoende heeft.

De fluctuatie in de uitgaven wordt opgevangen via de voorziening groot onderhoud. Hierbij is gedacht aan lange termijn functionaliteit, veiligheid, maar ook aan duurzaamheid en reductie van energieverbruik. Bij het gunnen van langjarige onderhoudscontracten voor installatieonderhoud is energiebesparing en duurzaamheid een speerpunt.

Overige kapitaalgoederen

De VRH heeft ook voor het voertuigenbestand en de repressieve middelen een meerjarig investerings- en onderhoudsplan vastgesteld. De planning omvat ook de verplichte keuringen en certificeringen van het operationeel materiaal. Het onderhoudswerk aan de voertuigen en het repressieve materiaal wordt grotendeels in eigen beheer gedaan.

2.5 Financiering

Voor de financiering maakt de VRH zoveel mogelijk gebruik van eigen middelen. Voor de financiering van de materiële vaste activa heeft de VRH leningen afgesloten bij de BNG. De rentepercentages van de afgesloten leningen liggen tussen de 0,0% en de 4,9%. De lening portefeuille bedraagt eind 2019 € 51,6 en de rentelast € 2,1 mln. (inclusief € 0,4 mln. rente in verband met herfinanciering). De VRH blijft met de afgesloten leningen binnen de renterisiconorm.

2.6 Bedrijfsvoering

2.6.1 Rechtmatigheid

Het Algemeen Bestuur heeft in de vergadering van 7 december 2017 het controleprotocol rechtmatigheid 2017 vastgesteld. Hiermee heeft het Algemeen Bestuur ten behoeve van de interne en externe toetsing aanwijzingen gegeven over de reikwijdte, de normstellingen en de te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties. Noemenswaardig is de in de rechtmatigheid-toets betrokken Financiële Verordening ex artikel 212 van de Gemeentewet zoals vastgesteld door het Algemeen Bestuur in april 2011 en de Controleverordening ex artikel 213 van de Gemeentewet, zoals vastgesteld door het Algemeen Bestuur op 25 mei 2005. De VRH heeft het controleprotocol rechtmatigheid 2017 nader geoperationaliseerd in het intern controleplan. De accountant heeft bij haar externe toetsing gebruik gemaakt van de interne controlebevindingen.

In de jaarrekeningcontrole over 2018 is er door de accountant een onrechtmatigheid geconstateerd bij vier opdrachten die voor een Europese aanbesteding in aanmerking kwamen. In al deze gevallen was dit reeds intern gesignaleerd en zijn in 2019 de nodige maatregelen getroffen.

De VRH heeft in 2019 vijf Europese aanbestedingen afgerond en twee opgestart. Ook zijn zeven meervoudig onderhandse aanbestedingen afgerond en drie opgestart.

2.6.2 Personeel

De formatie van Veiligheidsregio Haaglanden bestaat in 2019 uit afgerond 880 fte waarvan er eind 2019 er 876 fte bezet waren. Eind 2019 waren er circa 319 aan vrijwilligers.

Tabel 5) Formatie - Bezetting

Product	2018		2019	
	Formatie	Bezetting 31-12	Formatie	Bezetting 31-12
Brandweertzorg	683	674	685	685
Crisisbeheersing	11	11	10	9
Meldkamer	57	54	59	59
GHOR	14	16	16	20
Bedrijfsvoering	110	100	110	103
Subtotaal (fte)	875	855	880	876
Vrijwilligers (mdw)	280	309	280	319
Totaal	1.155	1.164	1.160	1.195

Evenals in 2018 is in 2019 het aantal openstaande vacatures één van de belangrijkste oorzaken van het voordelige resultaat van de VRH. De gemiddelde bezetting over 2019 is 863 fte waardoor sprake is van 17 vacatures. Samen met detacheringsofbrengsten is dit de oorzaak van het positief resultaat.

Van de reguliere functies groeide het aantal bezette posities in 2019 per saldo met 21 fte. Dit was enerzijds het gevolg van een instroom van rond de 45 fte terwijl er aan de andere kant ruim 24 fte uitstroomden. De bezetting is eind 2019 gestegen naar 876 fte en derhalve is het nagenoeg gelukt om de vacatures volledig in te vullen.

Het Dagelijks Bestuur van de Veiligheidsregio heeft in 2019 de regeling generatiepact voor onbepaalde tijd verlengd. Daarbij is aangetekend dat landelijke ontwikkelingen in wetgeving of CAO tot gevolg kunnen hebben dat de regeling wordt aangepast. De regeling werkt goed. Oudere medewerkers van de Veiligheidsregio kunnen langer gezond aan het werk blijven. Onderzoek heeft uitgewezen dat de kosten de komende jaren beheersbaar zijn. De leeftijdsgrens voor deelname blijft gehandhaafd op 62 jaar. De door deelname aan het generatiepact beschikbaar komende ruimte wordt ingezet voor herbezetting.

De Wnra treedt op 1 januari 2020 in werking voor de medewerkers die vallen onder de CAO Ambulancezorg. Voor de medewerkers die vallen onder de arbeidsvoorwaardenregeling Veiligheidsregio Haaglanden is de inwerkingtreding uitgesteld tot nader order. De belangrijkste gevolgen zijn dat de arbeidsrechtelijke (rechts)positie van ambtenaren gelijk wordt aan die van werknemers in het private bedrijfsleven, en dat er een nieuwe (gewijzigde) Ambtenarenwet komt. In het dagelijkse werk zullen de medewerkers hier niets van merken. De inhoud van de huidige aanstelling blijft gelijk en ook het werk blijft hetzelfde. Er zijn geen veranderingen in de arbeidsvoorwaarden.

De WNT (Wet Normering Bezoldiging Topfunctionarissen) 2019 stelt een jaarlijkse maximale beloning vast. Deze maximale beloning is ten opzichte van 2018 verhoogd met € 5.000. De maximale beloning 2019 is vastgesteld op € 194.000 per jaar. Voor 2019 heeft de VRH personeel ingeleend binnen de gestelde normering.

2.6.3 Informatiemanagement en automatisering

Eén van de speerpunten waar in 2019 de eerste stappen in de vorm van pilots in zijn gezet, is een toekomstbestendige werkplek waarbij een samenwerkingsomgeving wordt ingericht die het samenwerken in en het delen van documenten en informatie, zowel intern als extern, met ketenpartners centraal stelt. Deze samenwerkingsomgeving en het aflopen van de huidige overeenkomst voor de Microsoft licenties vraagt in 2020 om een overstap naar office365. Omdat een samenwerkingsomgeving een andere wijze van werken is in en met documenten en mobiele devices, vraagt dat ook om de benodigde beveiligingsmaatregelen. Beveiligingsmaatregelen vragen in het algemeen onveranderd alle aandacht.

De aansluiting van de ICT infrastructuur op het landelijke verkeersplein zorgt ervoor dat landelijke applicaties zoals LCMS en de Elektronische Leeromgeving (ELO) aan de gebruikers beschikbaar worden gesteld. Het binnenhalen en uitwisselen van landelijke (Geo) gegevens wordt hierdoor eenvoudiger.

In 2019 zijn zowel de business intelligence omgeving en de geografische omgeving zodanig ingericht en verbeterd dat de komende jaren verdere invulling kan worden gegeven aan het maken van analyses ter ondersteuning van het informatie gestuurd optreden waardoor (operationele) keuzes steeds beter kunnen worden gemaakt. In 2019 zijn belangrijke stappen gezet in de digitalisering van diverse HR processen. Dit zal de komende jaren verder gaan met o.a. in 2020 de ingebruikname van een nieuw recruitmentsysteem. In 2020 zullen de nieuwe applicaties voor planning, vakbekwaamheid en incidentregistratie in gebruik worden genomen.

2.6.4 Investeringsplan

In 2019 waren in totaal voor € 2.553.000 aan investeringen gepland. Deze planning is voortgekomen uit een inventarisatie eind 2018 waarbij nut noodzaak en realiseerbaarheid is beoordeeld. Uiteindelijk is 86% van het investeringsplan (€ 2.195.000) gerealiseerd.

Het betreft vervangingsinvesteringen in met name voertuigen, interventiekleding en repressief materiaal. Daarnaast zijn uitbreidingsinvesteringen gedaan in meetapparatuur voor gevaarlijke stoffen mede in relatie tot het thema terrorismegevolgbestrijding.

De investeringen worden toegelicht in bijlage 5. Investeringsplan.

2.7 Klachten

In 2019 zijn er bij de veiligheidsregio 13 klachten ontvangen. Dat is 5 meer dan in 2018. De behandelde klachten zijn allemaal binnen de wettelijke termijn van 6 weken afgehandeld. Gestreefd wordt om direct na binnenkomst van een klacht telefonisch en anders per mail contact op te nemen. Aldus kunnen klachten vaak al binnen enkele dagen worden opgelost. Soms kan dat door een excuus aan te bieden, een misverstand uit de weg te helpen of wat begrip te vragen aan klager voor het werk van de brandweer. Klachten betroffen onder meer geluidsoverlast in verband met rijden met optische en geluidssignalen en verkeersgedrag.

Klachten via de RAV

Via de klachtencommissie van de regionale ambulancevoorziening (RAV) werden 6 klachten doorgestuurd naar de Geneeskundige meldkamer van de veiligheidsregio. Vier klachten betroffen wachttijden door drukte in het (bestelde) ambulancevervoer en hadden te maken met de ambulancecapaciteit van de RAV. Ondanks dat de meldkamer hier maar beperkte invloed op heeft, werd naar de klagers een bos bloemen gestuurd en excuses gemaakt namens de RAV. Dat werd gewaardeerd. Eén klager vond het onterecht dat hij door de meldkamercentralist doorverwezen werd naar een huisarts en één klager voelde zich onheus bejegend door de centralist. De GnkM verwerkt per jaar bijna 100.000 telefoontjes waar ambulancezorg uit voortvloeit.

2.8 Verbonden partijen

Er zijn geen privaat- dan wel publiekrechtelijke organisaties waarin de VRH een bestuurlijk en of een financieel belang heeft.

Jaarrekening

3. Balans

(bedragen in duizenden euro's)

BALANS PER 31 DECEMBER	2019	2018
ACTIVA		
Vaste activa		
1. Materiële vaste activa	69.385	73.023
1.1 Investerings met een economisch nut	69.385	73.023
Totaal vaste activa	69.385	73.023
Vlottende activa		
2. Uitzettingen met rentetypische looptijd <1jr.	48.618	42.368
2.1 Vorderingen op openbare lichamen	30.082	32.289
2.2 Rijks schatkist	18.410	9.761
2.3 Overige vorderingen	126	318
3. Liquide middelen	22	314
3.1 Kassaldi	1	1
3.2 Banksaldi	21	313
4. Overlopende activa	1.623	2.932
Totaal vlottende activa	50.263	45.614
Totaal-generaal activa	119.648	118.637
PASSIVA		
Vaste passiva		
5. Eigen vermogen	8.777	6.630
5.1 Algemene reserve	1.406	1.447
5.2 Bestemmingsreserve extra afschrijvingen	222	296
5.3 Bestemmingsreserve OMS	2.298	2.426
5.4 Bestemmingsreserve BRW 2020	0	273
5.5 Bestemmingsreserve BDUR	306	306
5.6 Bestemmingsreserve Gem.Crisisbeheersing	31	31
5.7 Bestemmingsreserve LMS	500	500
5.8 Bestemmingsres.realist.oefenen	179	0
5.9 Nog te bestemmen resultaat	3.835	1.351
6. Voorzieningen	1.969	1.570
6.1 Voorziening groot onderhoud	1.969	1.570
7. Langlopende schulden	51.593	54.825
7.1 Vaste schulden, rentetypische looptijd >1jr.	51.593	54.825
Totaal vaste passiva	62.339	63.025
Vlottende passiva		
8. Netto-vl.schulden, rentetypische looptijd<1jr.	9.094	9.989
8.1 Overige schulden	9.094	9.989
9. Overlopende passiva	48.215	45.623
Totaal vlottende passiva	57.309	55.612
Totaal-generaal passiva	119.648	118.637

4. Overzicht van baten en lasten

(bedragen in duizenden euro's)					
	Rekening	Primaire	Herziene	Vershil	Rekening
	2019	begroting	begroting		2018
	(1)	2019	2019	(1-2)	
Lasten	-97.057	-99.828	-100.689	3.632	-98.018
Baten	100.471	99.488	100.092	379	99.457
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	3.414	-340	-597	4.011	1.439
<i>Mutaties reserves*</i>					
Bestemmingsreserve extra afschrijving	74	0	74	0	74
Bestemmingsreserve OMS	128	100	100	28	-34
Bestemmingsreserve BRW 2020	273	209	272	1	337
Bestemmingsreserve BDUR	0	0	0	0	0
Bestemmingsreserve Bevolkingszorg	0	31	31	-31	35
Bestemmingsreserve LMS	0	0	0	0	-500
Bestemmingsreserve Realistische oefenen	-54	0	120	-174	0
Telling toevoeging/onttrekking	421	340	597	-176	-88
Gerealiseerde resultaat	3.835	0	0	3.835	1.351

*) Overeenkomstig bestuursbesluit.

Het gerealiseerde resultaat is € 3.835.000 voordelig.

De algemene dekkingsmiddelen zijn volledig toegerekend aan de programmabaten. De overheadlasten, zoals ook verantwoord bij product 120.6 zijn € 654.000 zijn volledig verantwoord onder de programmalasten. Er is geen sprake van een vennootschapsbelastingplicht.

Overzicht Incidentele baten en lasten (bedragen in duizenden euro's)

	Bedrag
<i>Incidentele baten</i>	
Overgangsregeling FLO	1.300
Voordeel samenvoeging meldkamers	1.200
Verkoop voertuigen	200
Vrijval reserves	500
<i>Incidentele lasten</i>	
Overgangsregeling FLO	-1.300
Extra afschrijving tankautosputten	-100
Vernieuwing Brandweer 2020	-300
Totaal	1.500

5. Waarderingsgrondslagen

Algemeen

De grondslagen zijn gebaseerd op het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV). Algemeen uitgangspunt is dat het stelsel van baten en lasten wordt toegepast. Hoofregel is dat als prijsgrondslag de historische kostprijs wordt gehanteerd inclusief BTW. De bedragen in de jaarrekening betreffen duizenden euro's tenzij anders vermeld. Alle vorderingen en schulden zijn tegen hun nominale waarde verantwoord.

Materiële vaste activa

Algemeen uitgangspunt is dat het baten- en lastenstelsel wordt toegepast. Hoofregel is dat als prijsgrondslag de historische kostprijs inclusief BTW wordt gehanteerd. De post materiële vaste activa betreft investeringen met economisch nut. De materiële vaste activa worden gewaardeerd op basis van de oorspronkelijke verkrijgings- of vervaardigingsprijs en worden in de regel annuïtair (panden) of lineair (overig) afgeschreven. De afschrijving vangt aan vanaf het eerste boekjaar na ingebruikname van het actief.

Afschrijvingstermijnen zijn gebaseerd op de verwachte technische of economische levensduur overeenkomstig de Financiële Verordening* ex art 212 Gemeentewet. Waardeverminderingen worden onafhankelijk van het resultaat van het begrotingsjaar in aanmerking genomen. In 2017 is afgeschreven conform de financiële verordening zoals deze op 7 december 2016 door het Algemeen Bestuur nader is vastgesteld.

*Financiële Verordening art 10:

1. Materiële vaste activa zijn te onderscheiden in
 - a. Investeringen met een economisch nut;
 - b. investeringen met een maatschappelijk nut.
2. Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, zonodig aangepast voor duurzame waardevermindering.
3. De afschrijvingen geschieden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar.

Investeringen met een economisch nut.

1. Activa met een verkrijgingsprijs van minder dan € 25.000,- of een levensduur korter dan 2 jaar, worden niet geactiveerd tenzij regelgeving anders voorschrijft.
2. Gronden en terreinen worden altijd geactiveerd.
3. Kosten voor het afsluiten van geldleningen, kosten voor onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief en het saldo van agio en disagio worden direct ten laste van de exploitatie gebracht.
4. Afschrijving van activa vindt plaats op basis van de lineaire methode. Voor specifieke objecten kan de annuïtaire methode toegepast worden.
5. De omslagrente voor de rentetoerekening van de kapitaallasten wordt bepaald door het rentetotaal van de uitstaande leningen en de bij de begroting vastgestelde gecalculeerde rente over het eigen vermogen en de voorzieningen.

6. De materiële vaste activa met economisch nut, zoals bedoeld in artikel 35 van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten, worden als volgt afgeschreven:
- a. niet afschrijven: gronden, uitzondering erfpacht op basis van looptijd;
 - b. 40 jaar: nieuwbouw gebouwen (op basis van annuïtaire afschrijving);
 - c. 15-20 jaar: renovatie, aanpassing en aankoop van gebouwen technische installaties gebouwen, groot gereedschap;
 - d. 5-20 jaar hulpverleningsvoertuigen, containers, aanhangers, vaartuigen, afhankelijk van de richtlijnen van BZK ;
 - e. 10 jaar: meubilair en kantoorinventaris;
 - f. 5-10 jaar: brandweermateriaal, ladders, voertuiginventaris, OGS pakken, adembescherming, duikmateriaal;
 - g. 4-7 jaar: personen- en bestelauto's;
 - h. 5 jaar: kantoorapparatuur, automatiseringsapparatuur, communicatieapparatuur en verbindingsmiddelen (uitgezonderd de kantoorautomatisering);
 - i. 3-5 jaar: automatiseringsapparatuur, communicatieapparatuur en verbindingsmiddelen dat wordt ingezet binnen de kantoorautomatisering.
 - j. Indien richtlijnen van de externe financier dit voorschrijven kan van de afschrijvingstermijnen onder a t/m i worden afgeweken.
7. Van het bepaalde in lid 9 kan door het Dagelijks Bestuur met inachtneming van het besluit Begroting en Verantwoording worden afgeweken. Afwijkingen worden ter kennis gebracht van het Algemeen Bestuur.

Vlottende activa en passiva

Vlottende activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Vorderingen worden gewaardeerd onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid.

Reserves en voorzieningen

Algemene reserve betreft het weerstandsvermogen van de VRH. Daarnaast is er een aantal specifieke bestemmingsreserves voor bijvoorbeeld het Openbaar Meldsysteem (OMS): voor- en nadelen van de OMS exploitatie worden ten gunste of ten laste van deze reserve gebracht. In 2010 is een voorziening groot onderhoud t.b.v. de overgenomen panden gevormd. De jaarlijkse dotatie aan deze voorziening heeft plaatsgevonden op basis van een in 2017 opgesteld meerjarig onderhoudsplan (MJOP). Voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overheadtoerekening

De loonkosten van leiding en ondersteuning worden met ingang van 2017 aan het product overhead toegerekend. Ook de kosten van het team Communicatie, de afdelingen Financien Control en Kwaliteit (FC&K), Informatievoorziening en Automatisering (I&A), Human Resource Management (HRM) en het algemene deel van de afdeling Facilitaire Dienst (FD) worden aan dit product toegerekend. Het betreft hier met name het kantoorpand van de ondersteunende diensten.

6. Toelichting op de balans

(bedragen in duizenden euro's)

Toelichting op de balans

31-12-2019 31-12-2018

ACTIVA

1. Materiële vaste activa

1.1 Investerings met economisch nut **69.385** **73.023**

MVA	Boekwaarde primo	Investerings 2019	Desinvesterings 2019	Afscriptingen	Boekwaarde ultimo
Gronden	7.609		0	15	7.594
Gebouwen	49.215	214	0	2.711	46.717
Vervoermiddelen	14.520	213	56	2.205	12.472
Machines, apparaten, installaties	623	223	0	253	593
Overige materiële vaste activa	1.056	1.508	0	591	1.973
Telling	73.023	2.157	56	5.776	69.348
OHW jaar overschrijdend		37			37
Telling	73.023	2.195	56	5.776	69.385

Overdracht LMS

In de post MVA zijn investeringen ten bedrage van € 1,3 mln in de meldkamer begrepen. Deze investeringen zullen per 1 januari 2020 tegen boekwaarde worden overgedragen aan de Landelijke Meldkamersamenwerking (LMS), onderdeel van de politie. Het AB heeft 11 december 2019 ingestemd met deze overdracht en in dit kader is in december 2019 een overdrachtsdocument ondertekend door de VRH en de LMS.

De investeringen zijn toegelicht in bijlage 5. Investeringsplan. De desinvesterings betreffen niet meer aanwezige activa waaronder de verkochte tankautosputten.

De post onderhanden werk betreft de 1e en 2e termijn van een investering in installaties van de kazerne Delft.

2. Uitzettingen met rentetypische looptijd van < 1 jaar

2.1 Vorderingen op openbare lichamen

Het betreft hier reguliere vorderingen op openbare lichamen. **30.082** **32.289**

Het betreft hier voornamelijk gefactureerde diensten c.q. doorberekende kosten aan openbare lichamen. De hierin opgenomen gefactureerde gemeentelijke bijdrage 2019 is verantwoord onder de overlopende passiva.

Het open staande bedrag van vooruitgefactureerde inwonerbijdrage 2019 is : € 29.713.014
Dit bedrag is circa € 2,4 mln. lager dan de vordering op gemeenten eind 2018. Dit verklaart grotendeels het verschil van het saldo 2019 ten opzichte van 2018.

6.0 Toelichting op de balans (vervolg)

(bedragen in duizenden euro's)

Toelichting op de balans	31-12-2019	31-12-2018
--------------------------	------------	------------

2.2 Rijks schatkist

18.410

9.761

Op basis van de Wet financiering decentrale overheden, is de VRH verplicht om overtollige liquide middelen bij de schatkist aan te houden. In onderstaande tabel zijn de kwartaalcijfers opgenomen van de buiten de Rijks schatkist aangehouden middelen. Het kwartaal gemiddelde is berekend op basis van het gemiddelde saldo per dag.

Het toegenomen saldo is te verklaren door de ontvangst van nog door te storten spaartegoeden vanuit de levensloopregelling, eerder ontvangen gemeentelijke bijdragen 2020 en een lager saldo aan vooruitbetaalde kosten.

	Kw 1	Kw 2	Kw 3	Kw 4
Gemiddelde per kwartaal	179	14	57	0
Drempelbedrag 0,75 % van de begroting	751	751	751	751
Ruimte onder het drempelbedrag	572	737	694	751

2.3 Overige vorderingen

126

318

Hierin zijn de reguliere overige vorderingen opgenomen, niet zijnde de vorderingen op openbare lichamen. De transitorische en nog te factureren posten zijn onder de overlopende activa verantwoord. De voorziening dubieuze debiteuren ad € 9.000 is in mindering gebracht op de nominale waarde van de (overige) vorderingen.

3. Liquide middelen

22

314

3.1 Kassaldi

1

1

3.2 Banksaldi

21

313

Betaalrekeningen:	21
ABN-AMRO	21
BNG	0

4. Overlopende activa

1.623

2.932

- Vooruitbetaalde bedragen	802
Softwarelicenties	531
Overige vooruitbetaalde kosten	271
- Nog te ontvangen	821
RAV verrekeningen	587
FLO eindafrekeningen 2019	233

De afname is te verklaren doordat eind 2018 de rekeningen voor het OMS 2019 € (€ 725.000) en de verzekeringen 2019 (€ 500.000) al ontvangen waren. De rekeningen voor 2020 zijn in 2020 ontvangen.

6. Toelichting op de balans (vervolg)

Toelichting op de balans	(*bedragen in duizenden euro's)	
	31-12-2019	31-12-2018

PASSIVA

5.1 Algemene reserve VRH	1.406	1.447
---------------------------------	--------------	--------------

De algemene reserve vormt de algemene weerstandscapaciteit.

- *Algemene reserve VRH*

Stand primo	1.447
- afrekening saldo van de rekening 2018*	<u>-41</u>
Stand ultimo	1.406

Aan het AB van de VRH wordt voorgesteld om de algemene reserve met € 51.000 te verhogen om zo de reserve te laten aansluiten op de eind 2019 berekende benodigde weerstandscapaciteit.

* (conform AB besluit april 2019)

5.2 Bestemmingsreserve extra afschrijvingen	222	296
--	------------	------------

Stand primo	296
- dotatie 2019	0
- besteding 2019	<u>-74</u>
Stand ultimo	222

Deze bestemmingsreserve is gevormd voor de dekking van de extra afschrijvingskosten ontstaan door de verkorte levensduur van een aantal tankautosputten. Het intensieve gebruik en de technische staat van deze specifieke tankautosputten maken het noodzakelijk de schatting voor de afschrijvingsduur met 3 jaar te verkorten.

* (conform AB besluit april 2018)

5.3 Bestemmingsreserve OMS	2.298	2.426
-----------------------------------	--------------	--------------

Stand primo	2.426
- dotatie 2019	0
- besteding 2019	<u>-128</u>
Stand ultimo	2.298

6. Toelichting op de balans (vervolg)

(bedragen in duizenden euro's)

Toelichting op de balans	31-12-2019	31-12-2018
--------------------------	------------	------------

5.4 Bestemmingsreserve BRW 2020 0 273

Stand primo	273
- dotatie 2019	0
- besteding 2019	<u>-273</u>
Stand ultimo	0

De projecten in het kader van Brandweer 2020 zijn eind 2019 afgerond en gedekt vanuit de bestemmingsreserve.

5.5 Bestemmingsreserve BDUR 306 306

Stand primo	306
- dotatie 2019	0
- besteding 2019	<u>0</u>
Stand ultimo	306

Deze reserve is bestemd voor toekomstige bijzondere evenementen.

5.6 Bestemmingsreserve exploitatie Gemeentelijke Crisisbeheersing 31 31

Stand primo	31
- dotatie 2019	0
- besteding 2019	<u>0</u>
Stand ultimo	31

Deze reserve is bestemd ter dekking van de toegenomen regionale gemeentelijke piketten.

5.7 Bestemmingsreserve LMS 500 500

Stand primo	500
- dotatie 2019	0
- besteding 2019	<u>0</u>
Stand ultimo	500

In het kader van het Landelijk uitwerkingskader meldkader heeft de VRH € 0,5 mln. ontvangen van het ministerie van JenV voor frictiekosten. Van deze bijdrage is een bestemmingsreserve gevormd.

5.8 Bestemmingsreserve Realistisch oefenen 179 0

Stand primo	0
Afrekening saldo van de rekening 2018	125
- dotatie 2019	54
- besteding 2019	<u>0</u>
Stand ultimo	179

In de jaarrekening 2018 is het voorstel opgenomen een bestemmingsreserve te vormen voor het realistisch oefenen. Hiermee kan het cyclisch karakter van het één keer per 2 á 3 jaar realistisch oefenen worden bekostigd.

* (conform AB besluit april 2019)

6. Toelichting op de balans (vervolg)

(bedragen in duizenden euro's)

Toelichting op de balans	31-12-2019	31-12-2018
--------------------------	------------	------------

PASSIVA

5.9 Nog te bestemmen resultaat (saldo vd rekening) 3.835 1.351

Stand primo	1.351
- afrekening saldo van de rekening 2018*	-1.351
- Gerealiseerd resultaat 2019	3.835
Stand ultimo	3.835

* (conform AB besluit april 2019)

Een voorstel voor de bestemming van het gerealiseerde resultaat is opgenomen in paragraaf 2.3 Bestemmingsvoorstel gerealiseerd resultaat.

Overzicht reserves

Reserves	primo	afrekening t/m 2018	toevoeging 2019	onttrekking 2019	saldo rekening 2019	ultimo
Algemene reserve	1.447	-41				1.406
Extra afschrijvingen TAS	296			-74		222
OMS	2.427			-128		2.299
BRW 2020	273			-273		0
BDUR	306					306
Bevolkingszorg	31			0		31
LMS	500					500
Realistisch oefenen	0	125				179
Saldo van de rekening	1.351	-1.351			3.835	3.835
Totaal eigen vermogen	6.630	-1.267	0	-475	3.835	8.777

6. Voorzieningen 1.969 1.570

6.1 Voorziening groot onderhoud

Stand primo	1.570
- dotatie 2019	729
- onttrekking 2019	-330
Stand ultimo	1.969

Op basis van het in 2017 geactualiseerde meerjarige onderhoudsplan (MJOP), is de dotatie 2019 vastgesteld op € 729.000. De activiteiten in het onderhoudsplan garanderen dat de panden op het onderhoudsniveau 3 (voldoende) blijven. De VRH heeft geconstateerd dat het MJOP veel detailniveau kent en hierdoor administratief technisch bewerkelijk is.

Het voorstel voor de herziene begroting 2020 is voor het groot onderhoud een ondergrens te hanteren van € 25.000 per activiteit. Dit betekent dat een deel van het groot onderhoud zal verschuiven naar regulier onderhoud. Rekening houdend met de stand van de huidige voorziening voor groot onderhoud zal de jaardotatie voor de voorziening het volgend jaar dalen met € 0,3 mln tot € 416.000.

6. Toelichting op de balans (vervolg)

(bedragen in duizenden euro's)

Toelichting op de balans	31-12-2019	31-12-2018
--------------------------	------------	------------

PASSIVA

7. Langlopende schulden

7.1 Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of groter	51.593	54.825
---	---------------	---------------

Financiering met externe financieringsmiddelen wordt zoveel mogelijk beperkt door primair de beschikbare interne financieringsmiddelen (reserves en voorzieningen) te gebruiken. De langlopende leningen zijn gebruikt ter financiering van de materiële vaste activa.

De VRH heeft eind 2019 twee leningen met een hoge rente geherfinancierd via één lening met een lage rente. Het hierbij behorende lening bedrag is € 5.871.000

Aflossing en rente lopende leningen:

Aflossingsdeel 2019	3.232
De rentelast 2019 bedraagt	2.149

Leningen met een rentetypische looptijd van 1-5 jaar	5.162
Leningen met een rentetypische looptijd langer dan 5 jaar	46.431

Verloop langlopende schulden:

Stand	31-12-2018	54.825
Aflossing	2019	-3.232
Opname nieuwe lening	2019	0
Stand	31-12-2019	51.593

8. Netto vlottende schulden met rentetypische looptijd < 1 jaar

8.1 Overige schulden	9.094	9.989
-----------------------------	--------------	--------------

- Crediteuren	2.777
Het crediteurensaldo eind 2018 was €	6.081.563

Het verschil ten opzichte van 2019 is voornamelijk te verklaren door de aanschaf van Tankautospuitten per eind 2018.

- Te betalen afdrachten en overig	6.317
Te betalen loonheffingen	5.405
Te betalen afdracht ABP	861
Te betalen B.T.W.	51

Het betreft hier voornamelijk de reguliere afdrachten aan de Belastingdienst inzake af te dragen loonheffingen en aan het ABP voor af te dragen pensioenpremie.

6. Toelichting op de balans (vervolg)

(bedragen in duizenden euro's)		
Toelichting op de balans	31-12-2019	31-12-2018

PASSIVA

9. Overlopende passiva **48.215** **45.623**

- Vooruitontvangen bedragen **43.543**

Vooruitontvangen gemeentelijke bijdragen 43.543

- Nog te betalen bedragen **4.672**

Door te storten, vrijval Levensloop spaarrek.	2.327
Rente lopende leningen	485
Vooruitontvangen projectgelden	406
FLO eindafrekeningen 2019	361
Kantoorautomatisering beheer dec. 2019	183
Vrijwilligers 4e kw. 2019	153
OMS tariefwijziging n.a.v. AB besluit	150
Inhuur/detachering/externe expertise	136
Overige nog te betalen kosten	471

De toename van het saldo Overlopende passiva wordt met name veroorzaakt door de ontvangst van de door te storten vrijval Levenslooptegoeden van de medewerkers van de VRH.

De door te storten vrijval levenslooptegoed, is in januari 2020 aan de medewerkers uitbetaald. Dit conform de landelijke afspraken over het gefaseerd uitkeren van de tegoeden in verband met de beëindiging van de regeling per 1 januari 2022.

6. Toelichting op de balans (vervolg)

Toelichting op de balans

PASSIVA

Belangrijke financiële rechten en verplichtingen.

De VRH heeft de volgende in het bijzonder genoemde activa en verplichtingen:

Voor de kantoorautomatisering is een DFA (Dienstverlening Financiële Afspraken) afgesloten met een looptijd tot 7 december 2018. Deze DFA is te verlengen telkens met een jaar tot 7 december 2025. De kosten verbonden aan deze DFA zijn € 2.0 mln. (incl. 21% b.t.w.) voor het komende jaar op basis van de begroting dienstverlening 2018.

De VRH heeft geen voorziening getroffen voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen zoals kosten voormalig personeel. Deze worden gedekt uit de lopende begroting.

De VRH heeft de volgende langlopende huurovereenkomsten:

Afgesloten met	Eindigt	Huurbedrag 2019	Verhuurbedrag 2019
Gemeente Midden-Delfland:			
<i>kazerne Den Hoorn</i>	31-12-2022	17.957	
<i>kazerne Maasland</i>	31-12-2022	20.218	
<i>kazerne Schipluiden</i>	31-12-2023	58.813	
Gemeente Westland, kazernes	31-12-2023	475.082	
Gemeente Zoetermeer kazernes	31-12-2024	198.679	
Politie Kantoorruimte	31-10-2022	202.905	
Flora Holland, kazerne	01-09-2026	35.005	
Gem.Den Haag, loc.Delft (GGD)	31-12-2024		22.963
Gem.Den Haag, loc.Delft (JZ)	31-12-2024		5.247
Gem.Den Haag, loc.Voorburg (GGD)	31-12-2024		22.963
Gem.Zoetermeer, kantoor BOA	31-12-2024		16.813
Ambulancezorg Zoetermeer, kantoor GGD			6.604
H.V.R.B. locatie Scheveningen			4.800

Gebeurtenissen na balansdatum

Nederland is maart 2020 getroffen door het Corona virus. De impact op het openbare leven is aanzienlijk. Voor de VRH zijn de continuïteitsplannen in werking getreden. De financiële effecten zijn voornamelijk te overzien. Voor de inkomsten is de VRH vooral afhankelijk van gemeenten en het Rijk. Extra uitgaven vanwege de Corona crisis zullen deels worden gecompenseerd door minder uitgaven vanwege uit te stellen projecten. De VRH beschikt momenteel over voldoende weerstandscapaciteit.

7. Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Product 120.1 Brandweezorg

(bedragen in duizenden euro's)

	Rekening	Primaire	Herziene	Verschil	Rekening
	2019	begroting	begroting		2018
	(1)	2019	2019	(1-2)	
Lasten	-68.667	-70.819	-71.149	2.482	-69.674
Baten	69.825	70.610	70.681	-856	69.454
Saldo van baten en lasten	1.158	-209	-468	1.627	-220
Mutaties reserves	292	209	468	-176	410
Gerealiseerde resultaat	1.450	0	0	1.450	190

Brandweezorg

Natuurlijk is de brandweer er om branden te blussen. Maar de brandweer doet veel meer. Of het nu gaat om het redden van mensen bij verkeersongevallen, waterongevallen, ongevallen met gevaarlijke stoffen, reddingen op hoogte of dieren in nood. Ook in het voorkomen van incidenten als brand heeft de brandweer een belangrijke maar ook omvangrijke taak.

Doelstelling/activiteiten

Zorgdragen voor de lokale operationele brandveiligheid van de verzorgingsgebieden met een moderne krachtige en slagvaardige brandweerorganisatie met aandacht voor preventieve en pre-paratieve processen en met een lokale inbedding.

Product 120.1 Brandweezorg (vervolg)

Brandweezorg, Risicobeheersing

Kwantitatieve kengetallen	Meet- eenheid	Rekening 2019 (1)	Begroting 2019 (2)	Verschil (1-2)	Rekening 2018
Aantal adviezen gebruiksveiligheid	aantal	3.249	3.572*	-323	3.572
Aantal adviezen objectveiligheid	aantal	2.966	3.159	-193	3.159
Aantal adviezen voor omgevingsveiligheid	aantal	178	235	-57	235

*In 2018 is in ons informatiesysteem per abuis een dubbeltekening ontstaan t.a.v. het aantal planmatige toezichtcontroles. De hercontroles waren hierin ten onrechte meegenomen. Hierdoor is de norm te hoog gesteld.

Brandweezorg, Incidentbestrijding

Kwantitatieve kengetallen	Meet- eenheid	Rekening 2019 (1)	Begroting 2019 (2)	Verschil (1-2)	Rekening 2018
In hoeveel procent van de prio-1 (binnenbrand) uitrukken door de brandweer wordt de opkomsttijd behaald (norm 80% binnen 8 min.)	%	85	80	5	86
Hoeveel procent van de repressieve medewerkers heeft voldaan aan de oefenverplichting ROP (opgeleid en geoefend conform de gestelde eisen). Gekeken wordt naar de aanwezigheid bij oefeningen. (kwantitatief) Norm: 80%	%	88	80	8	90

Toelichting:

Het financiële resultaat van Brandweezorg is € 1,4 mln positief.

Dit is voor het grootste deel (€ 0,8 mln) het gevolg van vacatureruimte en detacheringsopbrengsten. Het is met de steeds krappere wordende arbeidsmarkt lastig om vacatures in te vullen. Het is vooral moeilijk om technisch geschoold personeel op HBO/WO niveau te vinden. Het betreft vacatures voor adviseurs en controleurs op het gebied van brandveiligheid van gebouwen en de omgeving. Het aantrekken van operationeel personeel wordt moeilijker, maar in oktober is gestart met de opleiding met 15 aspirant-brandwachten waardoor de operationele inzetbaarheid geborgd is.

De rest van het voordeel (€ 0,6 mln) heeft diverse oorzaken. Noemenswaardig is de verkoop van afgeschreven voertuigen. Ook is een deel van het budget voor opleiden en oefenen niet besteed. De capaciteit van de afdeling staat onder druk. De beschikbaarheid van instructeurs en de verplichte aanbesteding en implementatie van de ondersteunende ICT-systemen hebben gezorgd voor knelpunten. Een uitvloeisel hiervan is dat het realistisch oefenen niet geheel in 2019 heeft kunnen plaatsvinden en het budget deels doorgeschoven wordt naar het volgende jaar.

Binnen brandweezorg is in het kader van 'brandweer 2020' extra aandacht voor het thema 'duurzame inzetbaarheid' van het operationeel personeel. De directie brandweer is gestart in 2019 met het plan Crossover. Dit plan ondersteunt medewerkers om na te denken over hun loopbaanontwikkeling.

Binnen de reguliere werkzaamheden van risicobeheersing worden, ondanks de merkbaar toegenomen bouwactiviteiten, adviezen binnen de gestelde termijnen afgehandeld. De toenemende verdichting van stedelijk gebied en de daarbij horende toename van hoogbouw is een belangrijk toekomstig thema binnen brandweezorg. Het tweede belangrijke thema is de 'energietransitie'. De toename van alternatieve energievormen is aanzienlijk. Deze ontwikkelingen zorgen ervoor dat er anders moet worden gekeken naar zowel risicobeheersing als naar de huidige brandbestrijding.

Het BAS- project is een implementatie van de vernieuwing uit het beleidsplan brandweer 2015-2020 en staat voor brand als specialisme. Het project beoogde in 2019 om met nieuwe technieken en materialen de brandbestrijding te innoveren. Er zijn materialen aangeschaft zoals de bas materialenbak en drones, daarnaast zijn er opleidingen en trainingen gegeven. Het project 'terrorisme gevolgbestrijding' is afgerond in 2019 met een oefencyclus en is vanaf 2020 geborgd binnen brandweezorg.

Strandveiligheid Den Haag

Strandveiligheid is als pluspakket vanuit de gemeente Den Haag ondergebracht bij de VRH. De VRH heeft voor de uitvoering van de strandbewaking van het seizoen 2019 een DVO met de HVRB afgesproken. In de weekenden in de maanden juni, juli en augustus en gedurende de zomervakantie levert de HVRB lifeguards voor de strandbewaking. Indien de HVRB niet voldoende lifeguards kan leveren, heeft de VRH eigen lifeguards ingezet op het strand. De HVRB beschikte in 2019 over zo'n 100 lifeguards. In 2019 zijn er op het Noorder- en Zuiderstrand, vanaf 4 posten verdeeld, in totaal 19.858 uren gedraaid, 49 drenkelingen en 28 watersporters gered. Daarnaast zijn er 319 zoekgeraakte kinderen opgevangen en is er 1027 keer EHBO verricht.

Product 120.2 Crisisbeheersing

	(bedragen in duizenden euro's)				
	Rekening	Primaire	Herziene	Vershil	Rekening
	2019	begroting	begroting		2018
	(1)	(2)	2019	(1-2)	
Lasten	-2.148	-2.303	-2.168	20	-2.245
Baten	2.232	2.303	2.168	64	2.343
Saldo van baten en lasten	84	0	0	83	98
Mutaties reserves	0	0	0	0	0
Gerealiseerde resultaat	84	0	0	83	98

Crisisbeheersing

De Veiligheidsdirectie, die wordt gevormd door de directieleden van de brandweer GHOR/MKA, politie en gemeentelijke kolom, heeft de samenwerking tussen de kolommen beschreven in het Multidisciplinair Organisatieplan Rampen & Crisisbeheersing. Via dit plan zijn de ambities uit het Regionaal beleidsplan 2019 - 2022 geborgd.

De interdisciplinaire samenwerking wordt vormgegeven door een flexibele uitvoeringsorganisatie die zich richt op de volgende inhoudelijke taakvelden:

- Multidisciplinair Opleiden, Trainen, Oefenen en Evalueren;
- Multidisciplinair Informatiemanagement;
- Multidisciplinaire planvorming en netwerken;
- Gemeentelijke aansluiting bij de interdisciplinaire samenwerking;
- Bedrijfsvoering.

Doelstelling/activiteiten

Versterking van de positie van de regionale brandweer als één van de partners in het netwerk van de rampenbestrijding.

Kwantitatieve kengetallen	Meet-eenheid	Rekening 2019	Begroting 2019	Vershil	Rekening 2018
		(1)	(2)	(1-2)	
Ontkleurde functionarissen(niet namens de eigen kolom/werkgever) die volgens beleid VRH een training en oefening hebben gevolgd.	%	100	100	0	100
Jaarlijks wordt met alle partners waarmee convenanten zijn afgesloten de basissactielijst besproken (100%)	%	100	100	0	100
Hoeveel procent van de wettelijk verplichte plannen zijn binnen de daarvoor gestelde normtijd geactualiseerd (100%)	%	100	100	0	100

Toelichting:

Het gerealiseerde resultaat over 2019 is € 0,1 mln voordelig.

Toelichting:

Het positieve financiële resultaat 2019 is vooral het gevolg van vacatures in combinatie met detacheringsofbrengsten.

In 2019 is een nieuw multidisciplinair opleiden, trainen en oefenen (MOTOH) beleidsplan voor 2019-2022 opgesteld. Dit plan biedt de basis voor ontwikkelingen op dit gebied voor de komende jaren. Ook zijn in 2019 alle 21 GRIP incidenten geëvalueerd. In 2019 is daarnaast de staat van de crisisorganisatie in afstemming met de Inspectie Justitie en Veiligheid getest op een andere wijze dan de jaarlijkse systeemtest.

Naar aanleiding van de 112-storing op 24 juni 2019 is in 2019 gestart met de ontwikkeling van tactische en strategische planvorming voor 'uitval elektriciteit' en 'uitval telecom, o.a. 112'. Dit project is gestart in 2019 en zal worden afgerond in 2020. Op het gebied van melden en alarmeren zijn daarnaast verschillende meldkamerprotocollen aangescherpt en/of geüpdatet.

Tot slot is in 2019 is de samenwerking met partners verder versterkt door een uniforme werkwijze voor het samenwerken te ontwikkelen. Naast de structurele contacten met de convenantpartners is in maart de interactieve netwerkdag 'Samen de Crisis door' georganiseerd.

Product 120.3 Meldkamer Brandweer (MKB)

	(bedragen in duizenden euro's)				
	Rekening	Primaire	Herziene	Verschil	Rekening
	2019	begroting	begroting		2018
	(1)	2019	2019	(1-2)	
Lasten	-3.522	-3.133	-3.633	111	-3.545
Baten	3.934	3.033	3.533	401	4.068
Saldo van baten en lasten	412	-100	-100	512	523
<i>Mutaties reserves</i>					
Bestemmingsreserve	129	100	100	29	-533
Gerealiseerde resultaat	541	0	0	540	-10

Meldkamer Brandweer (MKB)

De taken van de MKB zijn de volgende:

- verzorgen van het afhandelen van incidentmeldingen
- begeleiden en coördineren van brandweerpersoneel en -materieel welke nodig zijn voor het bestrijden van incidenten
- het exploiteren van het op de alarmcentrale aangesloten Openbaar meld Systeem (OMS)

Voor deze taak zijn enerzijds getrainde centralisten in een continuooster beschikbaar en anderzijds de technische (communicatie)systemen die het mogelijk maken de meldingen via 112 om te zetten in een adequate afhandeling van de incidenten. Dit zijn veelal landelijke systemen zoals GMS en C2000 die beheerd worden door de ICT organisatie van de politie.

Doelstelling/activiteiten

Het continu beschikbaar zijn voor hulpvragen van burgers en bedrijven, om een adequate alarmering van hulpdiensten, i.c. de brandweer, te realiseren.

Kwantitatieve kengetallen	Meet- eenheid	Rekening 2019 (1)	Begroting 2019 (2)	Verschil (1-2)	Rekening 2018
In welk percentage van de gevallen haalt de alarmcentrale (MKB) de bestuurlijk vastgestelde verwerkingstijd bij prio 1 meldingen? 80% binnen 1 minuut.	%	81	80	1	82
Het totaal aantal binnengekomen incidentmeldingen (MKB)	Aantal	15.004	15.000	4	15.500
Het totaal aantal aansluitingen Openbaar Meldsysteem (MKB)	Aantal	1.210	1.220	-10	1.231

Toelichting:

Het financiële resultaat van de Meldkamer Brandweer is incidenteel € 0,5 mln positief. Dit is het gevolg van de samenvoeging van de meldkamers van Haaglanden en Hollands Midden. Deze voordelen komen conform besluitvorming door de BSG ten gunste van de VRH. Het laatste besluit betrof het voordeel van de vrijvallende huisvestingskosten van de Rooseveltstraat (de oude meldkamer van Hollands Midden). Binnen de VRH is het voordeel evenredig verdeeld tussen MKB en GnkM. Dit voordeel blijft voor de VRH tot het moment van overdracht naar de Landelijke meldkamer samenwerking (LMS).

De overdracht naar de LMS van het beheer van de meldkamer is ingegaan per 1 januari 2020. Met het Uitwerkingskader van de Minister van J en V als basis is er in 2019 hard gewerkt aan het overdrachtsdocument. Dit document omvat alle relevante informatie over de overdracht en is ondertekend door de VRH en de LMS. De LMS voorziet een bouwfase van drie jaar. De focus van Haaglanden blijft gericht op het optimaliseren van het meldkamerproduct. Ondanks nieuwe regelgeving in het omgevingsrecht blijft het aantal aansluitingen op het Openbaar Meld Systeem (OMS) redelijk stabiel.

Product 711.01 Geneeskundige Meldkamer (GnkM)

(bedragen in duizenden euro's)

	Rekening 2019 (1)	Primaire begroting 2019	Herziene begroting 2019 (2)	Vershil (1-2)	Rekening 2018
Lasten	-3.636	-3.450	-3.985	349	-3.394
Baten	4.458	3.450	3.985	473	3.667
Saldo van baten en lasten	822	0	0	822	273
Mutaties reserves	0	0	0	0	0
Gerealiseerde resultaat	822	0	0	822	273

Geneeskundige Meldkamer

De Geneeskundige Meldkamer (GnkM) verwerkt alle aanvragen voor ambulancevervoer binnen de regio Haaglanden, zowel 112 meldingen als niet-spoedeisende aanvragen. De GnkM verstrekt opdrachten voor ambulancevervoer aan de drie regionale ambulancediensten. Daarnaast coördineert de GnkM de inzet van de motorambulance en onderhoudt zij de contacten met verschillende ziekenhuizen. Samen met de meldkamers van Brandweer Haaglanden en Politie Haaglanden vormt de GnkM de Gemeenschappelijke Meldkamer Haaglanden.

Doelstelling/activiteiten

Het continu beschikbaar zijn voor hulpvragen van burgers en bedrijven, om een adequate alarmering van hulpdiensten, i.c. de ambulancediensten, te realiseren.

Kwantitatieve kengetallen	Meet- eenheid	Rekening 2019 (1)	Begroting 2019 (2)	Vershil (1-2)	Rekening 2018
RAV Haaglanden norm					
Responstijden A1-ritten binnen norm 15 min. (RAV norm)	%	93*	95	-2	94
Gemiddelde verwerkingstijd 112 meldingen van A1 spoedritten binnen norm van 2 min.	Minuten	1:43*	2:00	0:17	1:08
Ritten					
Declarabele ritten	Aantal	70.581	71.000	-419	70.115
EHBO ritten	Aantal	19.505	17.000	2.505	18.731
Totaal ritten		90.086	88.000	2.086	88.846
Meldingen, geen ritten	Aantal	49.370	40.000	9.370	47.211
Totaal meldingen		139.456	128.000	11.456	136.057

* voorlopige opgave

*1 De verwerkingstijd Gnkm is een prestatie-indicator die voor een belangrijk deel afhankelijk is van de ambulancecapaciteit die door de RAV geleverd wordt. Als deze capaciteit achterblijft op de vraag naar ambulancezorg, zal een Gnkm-centralist een percentage van de ritaanvragen niet direct kwijt kunnen aan een ambulance waardoor de verwerkingstijd toeneemt. De ontwikkeling van de prestaties op het gebied van ambulancezorg vormt voor het algemeen bestuur van de VRH reden tot zorg. Het algemeen bestuur blijft hierover nadrukkelijk en constructief in gesprek met het hiervoor verantwoordelijke bestuur van de Regionale Ambulancevoorziening (RAV Haaglanden).

*2 De Gnkm Haaglanden krijgt naast 112 meldingen en ritopdrachten van huisartsen, verloskundigen en ziekenhuizen, nog tal van andere telefonische aanvragen te verwerken. Men moet daarbij denken aan informatie-/alarmeringsverzoeken van andere disciplines, ketenpartners en ambulancemedewerkers. Niet elk telefonisch contact met de Gnkm levert dus een ambulancerit op. In de cijfers wordt dat goed zichtbaar. Door de huidige telefonie-inrichting komen veel van deze meldingen direct bij de backoffice uit waardoor de 112 lijnen vrij blijven.

Toelichting:

Het financiële resultaat 2019 van de Geneeskundige Meldkamer is € 0,8 mln positief. Dit is grotendeels (€ 0,6 mln) het gevolg van de samenvoeging van de meldkamers van Haaglanden en Hollands Midden. De toelichting zoals omschreven bij product 120.3 Meldkamer brandweer (MKB) is ook van toepassing op de Gnkm.

De Geneeskundige Meldkamer heeft de laatste jaren steeds meer meldingen verwerkt. Zowel de meldingen van huisartsen als van 112 namen toe. Met de RAV zijn afspraken gemaakt over een hogere bijdrage, zodat de noodzakelijke capaciteitsuitbreiding van meldkamercentralisten kan worden bekostigd. Omdat de bijdrage eerder werd toegekend dan dat de capaciteit werd uitgebreid, is er een voordeel van € 0,2 mln. Inmiddels is de uitbreiding gerealiseerd.

Voor de oplossing van de toename wordt niet alleen naar capaciteitsuitbreiding gekeken. De afgelopen periode is zowel op lokaal als op landelijk niveau nagedacht over meer coördinatie in de toewijzing van (ambulance)zorg. Meer samenwerking binnen de keten wordt gezien als onderdeel van de oplossing. Recentelijk verscheen een brief van de minister van VWS aan de Tweede Kamer waarin werd aangegeven dat het zorg coördinatiecentrum een belangrijke bijdrage levert aan de juiste patiënten op de juiste plek.

De Geneeskundige Meldkamer heeft de ambitie om de komende jaren op verschillende niveaus zorgcoördinatie toe te passen om zo in de breedte de toename in de acute zorg het hoofd te bieden. Om zowel invulling te kunnen geven aan het opzetten van een zorgcoördinatie centrum als aan capaciteitsuitbreiding in het reguliere proces (112) zullen personeelsinvesteringen gedaan moeten worden.

Product 120.4 Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR)

(bedragen in duizenden euro's)

	Rekening 2019 (1)	Primaire begroting 2019	Herziene begroting 2019 (2)	Verschil (1-2)	Rekening 2018
Lasten	-2.088	-2.165	-2.050	-38	-2.174
Baten	2.127	2.165	2.050	77	2.231
Saldo van baten en lasten	39	0	0	40	57
Mutaties reserves	0	0	0	0	0
Gerealiseerde resultaat	39	0	0	40	57

Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR)

Als er een groot ongeval of een ramp in de regio plaatsvindt, coördineert de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR) de inzet van de geneeskundige hulpverlening. De meeste incidenten kunnen prima worden bestreden door ambulance, brandweer en politie. Pas als er sprake is van een grootschalig incident komt de GHOR in beeld. Zij treedt dan op als verantwoordelijke dienst voor de coördinatie en regie van de geneeskundige hulpdiensten. Het redden, verzorgen en opvangen van slachtoffers heeft daarbij de prioriteit.

Doelstelling/activiteiten

De GHOR draagt zorg voor de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen, crisis en rampen. De reguliere zorg wordt in die situaties vanuit de reguliere situatie opgeschaald. Haar missie staat dan ook voor: Het beperken van gezondheidsschade van burgers in Haaglanden als gevolg van grootschalige calamiteiten.

Kwantitatieve kengetallen	Meet- eenheid	Rekening 2019 (1)	Begroting 2019 (2)	Verschil (1-2)	Rekening 2018
Hoeveel procent van de GHOR-sleutelfunctionarissen hebben de beoogde basisopleiding voor de betrokken functie met goed gevolg afgerond (norm 100%)	%	100	100	0	95
Hoeveel procent van de GHOR-sleutelfunctionarissen en GHOR-teams zijn opgeleid en geoefend conform de hiervoor gestelde eisen (norm 100%)	%	96	100	-4	86

Toelichting:

Het financiële resultaat 2019 van de GHOR is nagenoeg nihil (klein voordeel van € 39.000).

Na de personeelsswisselingen in het eerste kwartaal is vanaf begin mei zowel de operationele organisatie als de bureau organisatie op orde. We hebben afscheid genomen van de DPG, Ton van Dijk, en hebben Annette de Boer, onze nieuwe DPG, verwelkomd. Zoals gebruikelijk in deze tijd van het jaar hebben mei en juni volop in het teken gestaan van de vele evenementen: o.a. Pink, Veteranendag, Varend Corso en Bevrijdingfestivals en tot slot de jaarwisseling. Dit vergt ieder jaar weer veel inzet van de GHOR. Verder heeft dit jaar de landelijke expertdag van de 25 GHOR regio's plaatsgevonden, met o.a. het thema 'drugs en evenementen'.

Daarnaast waren er de doorlopende activiteiten, zoals de investering in de relaties met het regionale acute zorg netwerk (zowel ten behoeve van de realisatie van het zorgrisicoprofiel als met het opzetten van een gezamenlijke basisopleiding voor crisis coördinatoren in de instellingen).

En is er (verder) gewerkt conform de richting die is afgesproken in het jaarplan. Aanvullende thema's dit jaar waren (onder andere maar niet beperkt tot): ketenplanvorming met gezamenlijke themasessies van crisisfunctionarissen in zorginstellingen, nooddistributie jodiumprofylaxe, netcentrisch werken witte kolom met implementatie bij de GGD, netwerkmanagement en de voorspellende waarde van de GHOR (Big Data). Ook is de GHOR begonnen met de verkenning van de effecten van maatschappelijke ontwikkelingen op processen van de GHOR.

Product 120.5 Gemeentelijke crisisbeheersing

(bedragen in duizenden euro's)

	Rekening 2019 (1)	Primaire begroting 2019	Herziene begroting 2019 (2)	Verschil (1-2)	Rekening 2018
Lasten	-491	-558	-689	198	-578
Baten	738	527	658	80	514
Saldo van baten en lasten	247	-31	-31	278	-64
Mutaties reserves	0	31	31	-31	35
Gerealiseerde resultaat	247	0	0	247	-29

Gemeentelijke Crisisbeheersing

De gemeentelijke crisisbeheersing bestaat uit de gemeentelijke crisisorganisaties van de negen gemeenten binnen Haaglanden. De gemeentelijke crisisbeheersing wil als vierde hulpverleningskolom een vanzelfsprekend onderdeel uitmaken van de regionale, multidisciplinaire crisisorganisatie. Uniformiteit van processen en organisatie is hierbij een uitgangspunt. Naar de samenleving toe willen de gemeenten duidelijkheid geven over hoe zij hun zorgplicht tijdens rampen en crisis invullen en wat zij daarbij van de samenleving zelf verwachten.

Doelstelling/activiteiten

Om dit te realiseren is de gemeentelijke crisisbeheersing in 2014 gestart met een doorontwikkeling naar een professionelere organisatie, op basis van de nieuwe visie op de gemeentelijke crisisbeheersing. De kernpunten in de doorontwikkeling van de kolom zijn:

- Een aantal sleutelrollen op het gebied van crisisbeheersing wordt georganiseerd in een regionaal piket. Dit betreft met name rollen binnen het informatiemanagement en de crisiscommunicatie. Regionaal opleiden, trainen en oefenen is hier een onderdeel van.
- Regionalisering van het proces crisiscommunicatie, binnen de kaders gesteld door het Ministerie van Veiligheid en Justitie.
- Groei van uitvoerder naar regisseur. Bekeken wordt welke gemeentelijke (deel)pro-cessen kunnen worden uitgevoerd door (meer) professionele partijen. Uitbesteding van het proces verwanteninformatie aan het landelijke SIS is reeds besloten. De gemeente behoudt als eindverantwoordelijke de regie.
- Implementatie van de visie 'gemeentelijke crisisbeheersing op orde'. Per proces wordt bekeken hoe zelfredzaamheid gestimuleerd en gefaciliteerd kan worden, welke basiszorg door de gemeenten wordt voorbereid (waarbij de focus ligt op verminderd zelfredzamen) en welke zorg op basis van improvisatie geboden kan worden.

Daarnaast investeert bevolkingszorg in de samenwerking met de partners brandweer, GHOR, politie en gemeenschappelijk meldkamer. Door de raakvlakken met de processen van de partners inzichtelijk te maken en de eigen kolom meer bekendheid te geven, wordt samenwerking steeds vanzelfsprekender.

Kwantitatieve kengetallen	Meet- eenheid	Rekening 2019 (1)	Begroting 2019 (2)	Verschil (1-2)	Rekening 2018
Beschikbaarheid regionale piketfunctionarissen	%	76	100	-24	73
Regionale functionarissen voldoen aan OTO-verplichtingen.	%	***	100		85

*** Overgang naar Veiligheidspaspoort en een niet werkende koppeling in de rapportage module.

Toelichting:

Het gerealiseerde resultaat over 2019 bedraagt € 0,2 mln positief. Het voordeel is het gevolg van vacatures binnen bevolkingszorg. Binnen bevolkingszorg was de personele capaciteit een punt van aandacht vroeg. Evenals in 2018 heeft de gemeentelijke crisisbeheersing in 2019 last van een hoog verloop in een aantal piketpools. Dit resulteerde mede in een positief budgetresultaat op piketkosten.

Voor gemeenten en bureau gemeentelijke crisisbeheersing (BGC) stond 2019 in het teken van de implementatie van het regionale plan gemeentelijke crisisbeheersing Haaglanden, dat aan het begin van 2019 bestuurlijk is vastgesteld, en het op peil brengen en houden van de regionale piketten.

In januari 2020 wordt tevens gestart met het programma voor de samenwerkende gemeenten. Het programma heeft een doorlooptijd van 24 maanden en zal gerealiseerd zijn eind december 2021. Voor de realisatie van dit project zal een tijdelijke externe medewerker worden aangetrokken en zal er gebruik worden gemaakt van een bestuurlijk adviseur VRH van de Gemeente Den Haag. Om dit programma te financieren is het voorstel uit het positief resultaat 2019 een bestemmingsreserve te vormen.

Product 120.6 Overhead

(bedragen in duizenden euro's)

	Rekening	Primaire	Herziene	Verschil	Rekening
	2019	begroting	begroting		2018
	(1)	2019	2019	(1-2)	
Lasten	-16.503	-17.400	-17.018	515	-16.408
Baten	17.157	17.400	17.018	139	17.180
Saldo van baten en lasten	654	0	0	654	772
Toevoeging/onttrekking aan reserves	0	0	0	0	0
Gerealiseerde resultaat	654	0	0	654	772

Overhead

Met ingang van 2018 worden de kosten van het "taakveld Overhead" conform de richtlijnen van het BBV in de jaarrekening verantwoord.

Doelstelling/activiteiten

Het doel van het overzicht Overhead is het op een effectieve en efficiënte manier ondersteunen van de primaire producten. Kernpunten hierbij zijn:

- Inzicht in de omvang en samenstelling van de overhead;
- Efficiënte en effectieve ondersteuning van het primair proces.

Ondersteuning leveren aan de primaire producten van de VRH ten behoeve van de primaire processen.

Kwantitatieve kengetallen	Meet- eenheid	Rekening 2019 (1)	Begroting 2019 (2)	Verschil (1-2)	Rekening 2018
Percentage totale lasten	%	17	17	0	17

Toelichting:

Ingaande 2018 is de VRH verplicht de 'overhead' vanwege de verslaggevingsvoorschriften separaat te verantwoorden. Het betreft de leiding en ondersteuning van de VRH. Naast vacatureruimte en detachingsopbrengsten (€ 0,5 mln) is de niet benodigde post onvoorzien (€ 0,2 mln) de belangrijkste reden voor het voordelig resultaat.

8. SiSa verantwoording 2019

(bedragen in euro's)

Departement	Nummer	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2019 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sis a d.d. 16-01-2020.
I N D I C A T O R E N					
J&V	A2	Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR) Besluit veiligheidsregio's artikelen 8.1, 8.3 en 8.4 Veiligheidsregio's			Besteding (jaar T) Aard controle R Indicatornummer: a2/01
					€ 8.530.761

Telling	€ 8.530.761
---------	-------------

Betreft:	Kenmerk:	Bedrag
Beschikking 2019/ 03-12-18	2434512 / 50044	€ 8.395.446,00
Beschikking 2019/ 04-07-19	2635256 / 50044	€ 135.315,00
Totaal		€ 8.530.761,00

9. Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (WNT)

Binnen een rechtspersoon als bedoeld onder 1.2 eerste lid onder h van de WNT gelden als topfunctionarissen: de leden van de hoogste uitvoerende en toezichthoudende organen als mede de hoogste ondergeschikten aan dat orgaan en degene die belast is met de dagelijkse leiding. Volgens de toelichting die bij de wet gaat het daarbij om de hoogste leidinggevendenden binnen een organisatie, waarbij het betreft het leidinggeven aan de gehele organisatie.

Toelichting op de maximale bezoldiging van topfunctionarissen bij de VRH, zoals bedoeld in de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semi-publieke sector.

Topfunctionaris VRH 2019:

Maximale WNT-bezoldigingsnorm 2019 bedraagt € 194.000 (art.2.3.lid 1 WNT). De maximale WNT-ontslagvergoeding 2019 bedraagt € 75.000 (art.2.10 lid 1 WNT).

In het kader van de WNT zijn de volgende functionarissen als topfunctionaris aangemerkt:

Bestuur

Burgemeester Den Haag, tot 7 oktober	mw. P.C. Krikke
Burgemeester Den Haag, vanaf 12 oktober	dhr. J.W. Remkes
Burgemeester Zoetermeer,	dhr. C.B. Aptroot
Burgemeester Rijswijk,	dhr. M.J. Bezuijen
Burgemeester Wassenaar (waarnemend), tot 18 juli	dhr. J.F. Koen
Burgemeester Wassenaar, vanaf 18 juli	dhr. L.A. de Lange
Burgemeester Pijnacker-Nootdorp,	mw. F. Ravestein
Burgemeester Midden-Delfland,	dhr. A.J. Rodenburg
Burgemeester Leidschendam-Voorburg,	dhr. K. Tigelaar
Burgemeester Westland,	dhr. B.R. Arends
Burgemeester Delft.	mw. J.M. van Bijsterveldt

Aan de bestuursleden van de VRH zijn geen bezoldigingen of ontslagvergoedingen uitbetaald.

Dagelijkse leiding

Commandant brandweer		mw. E.E. Lieben
Directeur Publieke Gezondheid	tot 1 mei	dhr. A.A.H.M. van Dijk
Directeur Publieke Gezondheid	vanaf 1 juni	mw. A.S. de Boer

De Directeur Publieke Gezondheid heeft in 2019 geen bezoldiging van de VRH ontvangen. De Commandant brandweer ontvangt een bezoldiging vanuit de VRH en wordt daarom in het financieel jaarbericht vermeld. Er zijn in 2019 geen ontslagvergoedingen aan topfunctionarissen betaald.

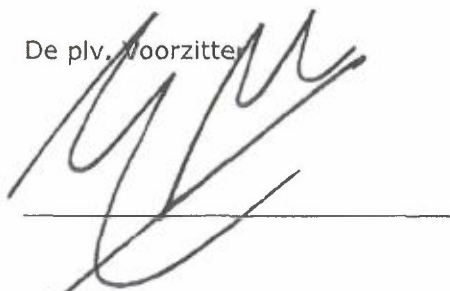
10. Ondertekening van de jaarrekening

Aldus vastgesteld in de vergadering van het Dagelijks Bestuur van de

Veiligheidsregio Haaglanden

Datum, 25/03/2020

De plv. Voorzitter,

Dhr. J.W. Remkes

De Secretaris,

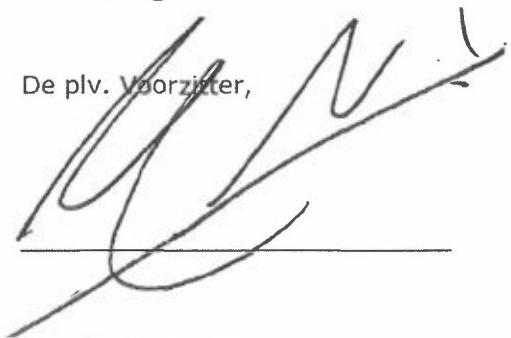
Mw. E.E. Lieben

Aldus vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van de

Veiligheidsregio Haaglanden

Datum, 09/04/2020

De plv. Voorzitter,

Dhr. J.W. Remkes

De Secretaris,

Mw. E.E. Lieben

9. Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (vervolg)

	Jaar 2019	Jaar 2018
Functionaris	Commandant brandweer	
Beloning per jaar*	157.551,99	150.922,19
Belaste vaste en variabele onkostenvergoedingen	0,00	0,00
Werkgeverslasten premies vrijwillige sociale verz.	0,00	0,00
Voorzieningen t.b.v. beloningen betaalbaar op termijn	20.715,36	18.963,60
Totaal	178.267,35	169.885,79

De premie VPL is met ingang van 2018 ook opgenomen in de voorzieningen t.b.v. beloningen betaalbaar op termijn.

*De beloning per jaar is als volgt opgebouwd:

Bruto beloning en Individueel keuzebudget.	146.374,21	142.430,99
Bruto vergoeding commandant van dienst (CvD)	11.177,78	8.491,20
Totaal beloning per jaar, conform CAO	157.551,99	150.922,19

Functie	Commandant brandweer	
Duur van het dienstverband in het boekjaar	2019	2018
Omvang van het dienstverband in het boekjaar	36 uur p/w (FT)	36 uur p/w (FT)

Voor de Commandant brandweer wordt het bezoldigingsmaximum zoals omschreven in artikel 2.3 lid 1 WNT niet overschreden.

Overzicht functionarissen van wie de bezoldiging de maximale norm heeft overschreden.
Maximale WNT-bezoldigingsnorm 2019 bedraagt € 194.000 (art.2.3 lid 1 WNT). Maximale WNT-ontslagvergoeding 2019 bedraagt € 75.000 (art.2.10 lid 1 WNT).

In 2019 zijn er door de VRH geen bezoldigingen of ontslagvergoedingen uitbetaald die de maximale WNT-norm hebben overschreden.

Accountants

Aan het bestuur van
Veiligheidsregio Haaglanden

Baker Tilly (Netherlands) N.V.
Scheveningseweg 80-82
Postbus 85745
2508 CK Den Haag

T: +31 (0)70 358 90 00
F: +31 (0)70 350 20 20

denhaag@bakertilly.nl
www.bakertilly.nl

KvK: 24425560

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

A. Verklaring over de in het financieel jaarbericht opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Haaglanden te Den Haag gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het financieel jaarbericht opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2019 als van de activa en passiva op 31 december 2019 van de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Haaglanden in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten;
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2019 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

De jaarrekening bestaat uit:

- balans;
- overzicht van baten en lasten over 2019;
- waarderingsgrondslagen;
- toelichting op de balans;
- toelichting op het overzicht van baten en lasten;
- SiSa verantwoording 2019; en
- Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (WNT).

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 9 december 2017 en de Regeling Controleprotocol Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) 2019 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Haaglanden zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op EUR 970.000, waarbij de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling controleprotocol WNT 2019.

Conform het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 9 december 2017 is aangegeven dat wij aan het algemeen bestuur de tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de controletolerantie rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2019 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen;
- bijlagen, waaronder de kostenverdeelstaat op basis van kostensoort, de kostenverdeelstaat op basis van taakvelden, inkomensoverdrachten, treasury, investeringsplan, kosten overgangsregeling FLO en het overzicht gebruikte afkortingen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag, in overeenstemming met het BBV.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het algemeen bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is het algemeen bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het algemeen bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het algemeen bestuur afwegen of de financiële positie voldoende is om Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Haaglanden in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het algemeen bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur, het Controleprotocol WNT 2019, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - o dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - o dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de werkorganisatie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het algemeen bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het algemeen bestuur gehanteerde afweging dat de werkorganisatie in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de werkorganisatie haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de werkorganisatie de financiële risico's niet kan opvangen;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Den Haag, 25 maart 2020

Baker Tilly (Netherlands) N.V.

Was getekend.

drs. R. Buitenhuis RA

Bijlagen

Bijlage 1. Kostenverdeelstaat op basis van kostensoorten

Omschrijving	(bedragen in duizenden euro's)									
	Totaal rekening	Herziene Begroting	Totaal rekening	120.1 Brandweering-rekening	120.2 Crisisbeh.-rekening	120.3a MIB-rekening	120.3b GNM-rekening	120.4 GHOR-rekening	120.5 Bevolkingszg.-rekening	120.6 Overhead-rekening
	2019	2019	2018	2019	2019	2019	2019	2019	2019	2019
LASTEN										
Niet in te delen onvoorzien	0	174	0	0	0	0	0	0	0	0
Loonbetalingen en sociale premies	59.194	60.223	57.002	44.803	822	1.742	2.372	1.155	0	8.300
Vergoedingen personeel	1.891	1.873	1.905	1.415	54	35	55	50	2	280
Sociale uitkeringen (voormalig) personeel	3.456	4.838	4.086	3.411	4	2	18	4	0	17
Rente leningen	2.149	2.006	2.347	0	0	0	0	0	0	2.149
Rente vaste activa	-1	0	1	1.783	2	21	21	0	0	-1.828
Afschrijving	5.832	5.655	6.888	5.013	7	163	171	3	0	475
Personeel van derden	964	804	1.469	138	75	26	56	116	339	214
Energie	1.101	1.180	1.071	933	0	0	0	0	0	168
Aankopen goederen en diensten	22.471	23.937	23.249	12.046	465	1.442	879	651	150	6.836
Overige verrekeningen van kostenplaatsen	0	0	0	-875	719	91	64	109	0	-108
TOTAAL LASTEN	97.057	100.690	98.018	68.667	2.148	3.522	3.636	2.088	491	16.503
BATEN										
Rente rekening courant	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vergoeding voor personeel	310	0	432	102	96	0	0	5	22	85
Huren	79	0	73	79	0	0	0	0	0	0
Overige goederen en diensten	7.053	5.818	7.341	948	68	1.805	4.018	72	58	84
Inkomstenoverdrachten van het Rijk	8.531	8.395	8.904	4.334	2.032	206	154	1.805	0	0
Overige-inkomensoverdracht overheid (niet-Rijk)	84.498	85.880	82.707	64.362	36	1.923	286	245	658	16.988
TOTAAL BATEN	100.471	100.093	99.457	69.825	2.232	3.934	4.458	2.127	738	17.157
GEREALISEERD SALDO VAN BATEN EN LASTEN	3.414	-597	1.439	1.158	84	412	822	39	247	654
Onttrekking bestemmingsreserves	513	597	480	346	0	167	0	0	0	0
Toevoeging bestemmingsreserves	92	0	568	54	0	38	0	0	0	0
Mutatie bestemmingsreserves	421	597	-88	292	0	129	0	0	0	0
GEREALISEERD RESULTAAT	3.835	0	1.351	1.450	84	541	822	39	247	654

Bijlage 2. Kostenverdeelstaat op basis van taakvelden

(bedragen in duizenden euro's)

Omschrijving		Totaal rekening	Herziene Begroting	kostendragers						(bedragen in duizenden euro's)		
				120.1 Brandweezrg. rekening	120.2 Crisisbeh. rekening	120.3a MKB rekening	120.3b GnkM rekening	120.4 GHOR rekening	120.5 Gem.Crisisb. rekening	120.6 Overhead rekening		
				2019	2019	2019	2019	2019	2019	2019	2019	
LASTEN TAAKVELD												
0.4	Ondersteuning organisatie	16.395	17.400	0	0	0	0	0	0	0	16.395	
0.5	Treasury	167	0	0	0	0	0	0	0	0	167	
1.1	Crisisbeheersing en Brandweer	73.333	76.033	65.228	2.147	3.521	0	2.005	491	-59		
1.2	Openbare orde en veiligheid	833	782	833	0	0	0	0	0	0	0	
7.1	Volksgesondheid	3.630	3.450	0	0	0	3.630	0	0	0	0	
8.3	Bouwen en wonen	2.699	3.025	2.699	0	0	0	0	0	0	0	
TOTAAL LASTEN TAAKVELD				97.057	100.690	68.760	2.147	3.521	3.630	2.005	491	16.502
BATEN TAAKVELD												
0.4	Ondersteuning organisatie	17.156	17.400	0	0	0	0	0	0	0	17.156	
0.5	Treasury	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
1.1	Crisisbeheersing en Brandweer	77.890	75.436	68.861	2.231	3.934	0	2.126	738	0	0	
1.2	Openbare orde en veiligheid	968	782	968	0	0	0	0	0	0	0	
7.1	Volksgesondheid	4.457	3.450	0	0	0	4.457	0	0	0	0	
8.3	Bouwen en wonen	0	3.025	0	0	0	0	0	0	0	0	
TOTAAL BATEN TAAKVELD				100.471	100.093	69.829	2.231	3.934	4.457	2.126	738	17.156
SALDO VAN BATEN EN LASTEN				3.414	-597	1.069	84	412	827	122	248	654
Saldo				3.414	-597	1.069	84	412	827	122	248	654
0.10	Mutaties reserves	421	597	292	0	129	0	0	0	0	0	
RESULTAAT				3.835	0	1.361	84	541	827	122	248	654

Bijlage 3. Inkomensoverdrachten

(bedragen in duizenden euro's)

Sector	Bijdrage	Verstrekker	2019	Herziene begroting 2019	2018	Toelichting
BZ / GHOR	BDUR	Min.J&V	8.531	8.395	8.403	
Telling			8.531	8.395	8.403	

Bijlage 4. Treasury

(bedragen in duizenden euro's)

Kasgeldlimiet		2019	2018
Berekening kasgeldlimiet			
Begrotingstotaal aan lasten	(1)	100.689	97.415
Percentage regeling	(2)	8,2%	8,2%
Kasgeldlimiet, in bedrag	(3) = (1*2)	8.256	7.988
Berekening netto vlottende schuld			
Vlottende schuld	(4)	56.981	55.612
Vlottende middelen	(5)	49.936	45.614
Netto Vlottende schuld	(6) = (4-5)	7.045	9.998
Toets aan kasgeldlimiet			
Kasgeldlimiet, in bedrag	(3)	8.256	7.988
Netto vlottende schuld	(6)	7.045	9.998
Ruimte (+) / overschrijving (-)	(3-6)	1.211	-2.010

(bedragen in duizenden euro's)

Renterisiconorm		2019	2018
Berekening renterisiconorm			
Begrotingstotaal aan lasten	(1)	100.689	97.415
Percentage regeling	(2)	20%	20%
Renterisiconorm, in bedrag	(3) = (1*2)	20.138	19.483
Berekening renterisico			
Renteherzieningen	(4)		
	(5)	5.871	4.124
Aflossingen	(6) = (4+5)	3.006	3.180
Renterisico		8.877	7.304
Toets renterisiconorm			
Renterisiconorm, in bedrag	(3)	20.138	19.483
Renterisico	(6)	8.877	7.304
Ruimte (+) / overschrijding (-)	(3-6)	11.261	12.179

Bijlage 5. Investeringsplan

De investeringsbegroting 2019 (conform herziening in begroting 2020) bedraagt ruim € 2,5 mln. Op basis van deze cijfers blijkt dat 86% van de investeringen gerealiseerd is.

De stelpost is ingezet voor een betaling voor een deelfactuur van een investering in een tankautospuut uit 2018, voor een extra dienstvoertuig en voor extra interventiekleding. Bij het krediet interventiekleding waren er vooraf aannames gedaan door de projectleiding over aantallen en medewerkers die hiervoor in aanmerking zouden komen. De kleding is een succes geworden en de doelgroep die kleding kreeg werd aanmerkelijk groter. Dit veroorzaakt de overschrijding.

De onderschrijding op ICT is het gevolg van niet aanspreken van de post onvoorzien binnen ICT. De instandhoudingsinvesteringen in gebouwen bleken gezien de staat van het pand nog niet benodigd.

Sector	Omschrijving	Rekening 2019	Herziene begroting 2019	Verschil	Toelichting
BV	Automatisering	91	187	96	Vervanging laptops.
BZ	Voertuigen	157	157	0	Dienstvoertuigen en scooters volgens planning aangeschaft.
	Repressieve middelen	549	643	94	Meetapparatuur gevaarlijke stoffen, pagers voor vrijwilligers, aangepaste mobilofoons en mobiele data-apparatuur op voertuig zijn aangeschaft.
	Instandhouding investeringen gebouwen	251	552	301	Nieuwe kazerne Naaldwijk is voorzien van inventaris. Een aantal gebouwinvesteringen is doorgeschoven.
	Kleding	947	814	-133	Interventiekleding en schoenen zijn geleverd. Het aantal gebruikers was hoger dan de planning, waardoor er meer is aangeschaft dan gepand.
VRH	Stelpost	200	200	0	
Totaal		2.195	2.553	358	

Bijlage 6. Kosten overgangsregeling FLO

(bedragen in euro's)

Gemeente	Subtotalen	Rekening 2019
Gemeente Delft		331.885
Buitengewone verlofregeling	129.190	
Buitengewone verlofregeling nieuw(2018)	149.873	
Buitengewone verlofregeling affinanciering	44.335	
AOW compensatie	32.477	
Levensloopregeling	131.894	
Wg lasten vrijval LL en premie LL	27.528	
Inkomsten Loyalis uit levensloopregeling	-183.411	
Gemeente Den Haag		1.859.952
Buitengewone verlofregeling	762.481	
Buitengewone verlofregeling nieuw(2018)	767.655	
Buitengewone verlofregeling affinanciering	296.913	
AOW compensatie	78.094	
Levensloopregeling	732.389	
Wg lasten vrijval LL en premie LL	229.239	
Inkomsten Loyalis uit levensloopregeling	-1.006.819	
Gemeente Leidschendam-Voorburg		118.271
Buitengewone verlofregeling	147.568	
Buitengewone verlofregeling nieuw(2018)	17.279	
Buitengewone verlofregeling affinanciering	17.262	
AOW compensatie	0	
Levensloopregeling	35.092	
Wg lasten vrijval LL en premie LL	9.155	
Inkomsten Loyalis uit levensloopregeling	-108.086	
Gemeente Pijnacker-Nootdorp		162.540
Buitengewone verlofregeling	0	
Buitengewone verlofregeling nieuw(2018)	185.764	
Buitengewone verlofregeling affinanciering	37.647	
AOW compensatie	0	
Levensloopregeling	39.266	
Wg lasten vrijval LL en premie LL	3.217	
Inkomsten Loyalis uit levensloopregeling	-103.354	
Gemeente Rijswijk		314.694
Buitengewone verlofregeling	32.762	
Buitengewone verlofregeling nieuw(2018)	225.353	
Buitengewone verlofregeling affinanciering	73.537	
AOW compensatie	38.834	
Levensloopregeling	92.138	
Wg lasten vrijval LL en premie LL	20.418	
Inkomsten Loyalis uit levensloopregeling	-168.348	
Gemeente Wassenaar		54.905
Buitengewone verlofregeling	0	
Buitengewone verlofregeling nieuw(2018)	41.965	
Buitengewone verlofregeling affinanciering	13.925	
AOW compensatie	0	
Levensloopregeling	13.056	
Wg lasten vrijval LL en premie LL	3.074	
Inkomsten Loyalis uit levensloopregeling	-17.114	
Gemeente Zoetermeer		321.227
Buitengewone verlofregeling	87.322	
Buitengewone verlofregeling nieuw(2018)	136.085	
Buitengewone verlofregeling affinanciering	39.148	
AOW compensatie	1.359	
Levensloopregeling	136.684	
Wg lasten vrijval LL en premie LL	31.686	
Inkomsten Loyalis uit levensloopregeling	-111.056	
Telling	3.163.475	3.163.475

Bijlage 7. Overzicht gebruikte afkortingen

Afkorting Toelichting

AB	Algemeen Bestuur
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
BDUR	Brede Doeluitkering Rampenbestrijding
BTW	Belasting toegevoegde waarde
BZ	Brandweezorg
CB	Crisisbeheersing
CoPI	Commando Plaats Incident
DBK	Digitale bereikbaarheidskaart
EMU	Economische Monetaire Unie
FLO	Functioneel Leeftijdsontslag (overgangsregeling)
GHOR	Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio
GnkM	Geneeskundige Meldkamer
GR	Gemeenschappelijke regeling
GRIP	Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdings Procedure
IKB	Individueel Keuzebudget
JenV	Justitie en Veiligheid
KLMO	Kwartiermakersorganisatie Landelijke Meldkamerorganisatie
LMS	Landelijke Meldkamer Samenwerking
LMS	Landelijk Meldkamer Samenwerking
MKB	Meldkamer brandweer
MVA	Materiële vaste activa
NCTV	Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid
OMS	Openbaar meldsysteem
RAV	Regionale ambulancevoorziening
ROT	Regionaal Operationeel Team
SiSa	Single information Single audit
SIV	Snelle interventie voertuig
TAS	Tankautospuut
TWAZ	Tijdelijke Wet Ambulancezorg
VRC	Versterking Rampencoördinatie Crisisbeheersing
VRH	Veiligheidsregio Haaglanden
WAZ	Wet ambulancezorg
Wnra	Wet normalisering rechtspositie ambtenaren
WNT	Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector
WOV	Waterongevallenvoertuig

Accountantsverslag

Veiligheidsregio Haaglanden

Boekjaar 2019

Aan het bestuur van
Veiligheidsregio Haaglanden

Den Haag, 25 maart 2020

Geacht bestuur,

Hierbij bieden wij u ons accountantsverslag aan dat is opgesteld in het kader van de opdracht om de jaarrekening 2019 van de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Haaglanden (hierna: VRH) te controleren. Dit accountantsverslag gaat in op de belangrijkste bevindingen uit de controle van de jaarrekening van VRH.

In dit verslag lichten wij toe welke overwegingen plaats hebben gevonden bij de bepaling van de aard, het tijdstip van uitvoering en de diepgang van de werkzaamheden die zijn toegepast bij de uitvoering van de controle van de jaarrekening.

Wij hebben bij de jaarrekening over boekjaar 2019 een goedkeurende controleverklaring verstrekt ten aanzien van getrouwheid en rechtmatigheid. De bevindingen in dit verslag doen dan ook geen afbreuk aan ons oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening.

Wij hebben het accountantsverslag toegelicht en besproken met een afvaardiging van de ambtelijke organisatie.

Wij bedanken de medewerkers van de VRH voor de open en constructieve samenwerking bij het verrichten van onze controlewerkzaamheden en de totstandkoming van onze rapportage.

Tot het verstrekken van nadere toelichting zijn wij graag bereid.

Met vriendelijke groet,
Baker Tilly (Netherlands) N.V.

Was getekend.

drs. R. Buitenhuis RA
Director

Inhouds- opgave

Bestuurlijke samenvatting controle 2019	5
Belangrijkste bevindingen uit onze controle	8
Interne beheersing	18
Rechtmatigheidsmededeling	20

Bijlagen

Bijlage A – SiSa-bijlage	22
Bijlage B – Reikwijdte van de controlewerkzaamheden	23
Bijlage C – Onafhankelijkheid	24
Bijlage D – Geconstateerde controleverschillen	25
Bijlage E – Controleaanpak	26

Bestuurlijke samenvatting controle 2019

Bestuurlijke samenvatting controle 2019

Conclusies jaarrekeningcontrole 2019

Kernpunt	Uitkomst
Goedkeurend oordeel ten aanzien van getrouwheid	Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van de VRH een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2019 als van de activa en passiva per 31 december 2019 in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten.
Goedkeurend oordeel ten aanzien van rechtmatigheid	Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2019 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen.
Geen bevindingen ten aanzien van de WNT-verantwoording	Wij hebben de WNT-verantwoording van de VRH gecontroleerd met inachtneming van het controleprotocol WNT. Wij kunnen concluderen dat de opgenomen toelichting in de jaarrekening voldoet aan de daaraan te stellen eisen. In onze controleverklaring is een specifieke alinea opgenomen ter benadrukking van aangelegenheden. Deze bepaling komt terug in alle controleverklaringen met betrekking tot de WNT 2019 omdat de cumulatiebepaling met betrekking tot beloning van topfunctionarissen door accountants niet controleerbaar is.
Geen bevindingen ten aanzien van de SiSa-bijlage	Op grond van ons onderzoek naar de SiSa-bijlage van de jaarrekening hebben wij geen bevindingen geconstateerd.
Jaarverslag is opgesteld in overeenstemming met het BBV en bevat geen materiële inconsistenties met de jaarrekening	Wij hebben vastgesteld dat het jaarverslag overeenkomstig het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenschappelijke regelingen (BBV) is opgesteld en met de jaarrekening verenigbaar is en het jaarverslag in het licht van de tijdens het onderzoek van de jaarrekening verkregen kennis en begrip omtrent de Gemeenschappelijke Regeling en haar omgeving geen materiële onjuistheden bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Wet op de gemeenschappelijke regeling en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Bestuurlijke samenvatting controle 2019

Conclusies jaarrekeningcontrole 2019

Kernpunt	Uitkomst
Interne beheersing	Wij hebben de processen van interne beheersing in het kader van de verantwoording van de jaarrekening beoordeeld. In z'n algemeenheid zijn wij van mening dat de interne beheersmaatregelen binnen de VRH voldoende zichtbaar zijn vastgelegd en dat deze maatregelen ook als zodanig bestaan en werken.
Automatiseringsomgeving	Wij hebben de automatiseringsomgeving getoetst in het kader van de jaarrekeningcontrole. Hierbij zijn enkele verbetermogelijkheden geïdentificeerd.
Financiële positie	Het eigen vermogen bedraagt per ultimo boekjaar € 8.777.000 waarvan € 3.835.000 het onverdeelde resultaat over boekjaar 2019 betreft. De financiële positie die je hieruit kan afleiden kwalificeren wij gezien het constante karakter van de bedrijfsvoering en het lastenniveau als voldoende. De weerstandscapaciteit is ultimo 2019 van de gelijke omvang als de algemene reserve.
Voorziening groot onderhoud	Wij hebben geconstateerd dat er een analyse is opgesteld van de gemaakte onderhoudskosten versus de begrote kosten conform de meerjarenonderhoudsplanning (MJOP). In voorgaande controlejaren was deze analyse niet beschikbaar, wij hebben vastgesteld dat deze bevinding adequaat is opgevolgd.

Belangrijkste bevindingen uit onze controle

Een goedkeurend oordeel bij uw jaarrekening

Een goedkeurende verklaring over getrouwheid en rechtmatigheid

De door ons geconstateerde ongecorrigeerde controleverschillen inzake getrouwheid en rechtmatigheid blijven binnen de door u gestelde goedkeuringstoleranties. Daarom geeft onze controleverklaring de volgende oordelen:

Getrouwheid	Goedkeurend
Rechtmatigheid	Goedkeurend

Bij de uitvoering van onze controlewerkzaamheden inzake de jaarrekening hebben wij de goedkeuringstolerantie gehanteerd in overeenstemming met het Besluit Accountscontrole Decentrale Overheden (BADO). U heeft geen lagere marge vastgesteld waardoor wij het wettelijke kader als uitgangspunt hebben gehanteerd. Hieruit volgt dat wij voor de jaarrekening een tolerantie voor fouten van € 970.000 (1% van de totale lasten inclusief dotaties in reserves) hebben gehanteerd en een voor onzekerheden een tolerantie van € 2.910.000 (3% van de totale lasten inclusief dotaties in reserves).

In dit accountantsverslag worden fouten en onzekerheden gerapporteerd die de door u vastgestelde rapportagetolerantie van € 245.000 (conform het controleprotocol 25% van de goedkeuringstolerantie) overschrijden en worden overige bijzonderheden die van belang zijn voor de behandeling van de jaarrekening door uw bestuur gerapporteerd.

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met het BBV

De directie en het bestuur hebben in de jaarrekening 2019 de voorschriften van het BBV gevolgd. Dit betekent dat geen materiële alternatieve verwerkingwijzen zijn gehanteerd.

Daarnaast zijn naar onze mening gekozen waarderinggrondslagen aanvaardbaar en consistent toegepast met betrekking tot de significante jaarrekeningposten en bijzondere transacties. Dit geldt tevens voor het tijdstip waarop die transacties hebben plaatsgevonden, de periode waarin zij zijn verantwoord en de desbetreffende toelichtingen in de jaarrekening.

De VRH heeft gedurende 2019 geen vrijwilleige wijzigingen doorgevoerd in de keuze of de toepassing van belangrijke verslaggevingsgrondslagen.

Het jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening

Wij hebben vastgesteld dat het jaarverslag overeenkomstig de Wet op de gemeenschappelijke regelingen is opgesteld en verenigbaar is met de jaarrekening. Verder hebben wij vastgesteld dat de verplichte paragrafen zijn toegevoegd.

Anticumulatie bepaling WNT

Met ingang van boekjaar 2019 dienen ook de ontvangen vergoedingen die bij andere WNT- plichtige instellingen zijn ontvangen te worden verantwoord in de WNT verantwoording. Aangezien het voor ons niet mogelijk is de volledigheid vast te stellen van de dienstbetrekkingen en de ontvangen vergoedingen, is in het WNT controleprotocol opgenomen dat wij de anticumulatiebepaling niet hoeven te controleren. In onze controleverklaring is dit ook als zodanig toegelicht.

Een goedkeurend oordeel bij uw jaarrekening

Gemaakte schattingen in de jaarrekening

Bij het opstellen van de jaarrekening maakt het bestuur belangrijke schattingen. We hebben de schattingen die het bestuur heeft gemaakt bij het opstellen van de jaarrekening beoordeeld. Onderstaande tabel geeft een overzicht van onze bevindingen met de bijbehorende toelichting. Voor wat betreft de belangrijkste schattingen die ook in het voorgaande jaar relevant waren, is onze conclusie dat deze gebaseerd zijn op consistente uitgangspunten en veronderstellingen.

Gemaakte schatting	2019	2018
Waardering van uw materiële vaste activa		
<u>Toelichting:</u> Wij zijn van mening dat de schattingen met betrekking tot de materiële vaste activa een evenwichtig beeld geven van de waardering van uw materiële vaste activa.		
Voorziening groot onderhoud		
<u>Toelichting:</u> De gemaakte schattingen met betrekking tot de voorziening groot onderhoud zijn evenwichtig in de zin dat er een deugdelijke onderbouwing beschikbaar is. Op het gebied van analyse van realisatie versus begroting zijn nog mooie stappen gezet gedurende 2019.		
Legenda status: = evenwichtig = optimistisch = voorzichtig = controleverschil		

Bevindingen

2.1 Omzetting leningen

Eind 2019 is besloten een tweetal leningen één op één om te zetten naar een lening met een lagere rentelast. De besparing die is gerealiseerd op de rentelasten voor de komende jaren is aanzienlijk.

Er is voor het omzetten € 409.000 aan boeterente betaald. Deze boeterente is in 1 keer ten laste gebracht van het resultaat 2019. De bepalingen binnen het BBV geven in geval van herfinanciering de mogelijkheid de boeterente te activeren en af te schrijven over maximaal de duur van de leningen, maar ook om de boeterente in één keer ten laste van het resultaat te brengen.

In de financiële verordening van de VRH is geen bepaling opgenomen hoe om te gaan met boeterente. Er is er nu voor gekozen om de boeterente in 1 keer ten laste van het resultaat te brengen. Wij adviseren in de financiële verordening een paragraaf op te nemen hoe om te gaan met boeterente in geval van herfinanciering.

2.2 Voorziening groot onderhoud

Wij hebben geconstateerd dat ten tijde van de controle van de jaarrekening 2019 een interne analyse beschikbaar was van de verantwoorde groot onderhoudsuitgaven. In voorgaande controlejaren was deze analyse niet voorhanden. Wij stellen hiermee vast dat de VRH opvolging heeft gegeven aan onze aanbeveling van vorig jaar.

Wij hebben geconstateerd dat de kwaliteit van de onderbouwing van de onderhoudsvoorziening alsmede de analyse van de onttrekkingen over boekjaar toereikend waren. Wel merken wij op dat de inrichting van de voorziening een hoog detailniveau heeft.

Conform voorgaande jaren is in 2019 significant minder uitgegeven aan groot onderhoud dan gepland in de MJOP. De schouw die is uitgevoerd en de basis vormt voor de MJOP lijkt niet accuraat.

Wij hebben vastgesteld dat er (net als in voorgaande jaren) prijsverschillen zijn tussen de prijs van de begrote werkzaamheden en de gerealiseerde lasten. Het is onzeker of de begrote bedragen in de onderhoudsbegroting juist zijn, doordat de begrote prijzen in veel gevallen niet aansluiten op de realisatie. Het management van de VRH heeft besloten de systematiek na het boekjaar te wijzigen. De verantwoording van de voorziening groot onderhoud per 31-12-2019 bevat een onzekerheid gezien de prijsverschillen van die geconstateerd zijn ten aanzien van de uitgaven in de afgelopen jaren. Gezien het feit dat de prijsverschillen zowel positief als negatief zijn, worden verschillen goeddeels door elkaar gecompenseerd. Om die reden is er ook geen sprake van een onzekerheid in de voorziening.

Wij steunen het voornemen van de VRH om de methodiek van de bepaling van de voorziening groot onderhoud te vernieuwen. Het invullen van een grensbedrag (VRH is voornemens € 25.000 te nemen) in plaats van de mate van het huidige detail niveau zal vermoedelijk zorgen voor meer beheersing en inzicht in de uitgaven voor groot onderhoud. De VRH zal een nieuwe schouw uit laten voeren in 2020 welke de basis zal vormen voor het nieuwe onderhoudsplan.

2.3 Overdracht LMS

Het bestuur van de VRH heeft in 2018 ingestemd met het 'Uitwerkingskader' voor de overdracht van het beheer van de meldkamer aan de Nationale Politie. De overdracht is eind 2019 formeel bekrachtigd door de ondertekening van het overdrachtdossier 'Gemeenschappelijke Meldkamer Den Haag'. De activa die samenhangen met de huidige meldkamer zijn door de VRH in kaart gebracht. Per 31-12-2019 is de boekwaarde van de activa die samenhangen met de meldkamer € 1,3 miljoen. De activa is tegen boekwaarde verkocht op 1-1-2020. Gezien het feit dat de transactie geen impact heeft op het resultaat concluderen wij dat de verantwoording van de activa LMS per 31-12-2019 juist is.

2.4 Bijdrage politie meldkamer

In 2019 heeft de VRH een teruggave ontvangen van de politie € 900.000 uit hoofde van efficiency voordelen die zijn gerealiseerd met de gezamenlijke meldkamer. Deze bijdrage is als opbrengst verantwoord in de jaarrekening 2019.

De financiële positie van de VRH

Resultaat nader besproken

Het gerealiseerd resultaat over het jaar 2019 bedraagt € 3.835.000 voordelig ten opzichte van het een begroot resultaat van 0. Hieronder hebben wij de verschillen tussen de gewijzigde begroting en realisatie weergegeven.

Tabel resultaat 2019 ten opzichte van de gewijzigde begroting (x € 1.000)

	Herziene Begroting	Jaarrekening	Verschil
Totale lasten	100.689	97.057	-/- 3.632
Totale baten	100.092	100.471	379
Totaal saldo van baten en lasten	-/- 597	3.414	4.011
Mutatie in de reserves	597	421	-/- 176
Gerealiseerd resultaat	0	3.835	3.835

De belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting zijn uitgebreid toegelicht in de paragraaf 1.3 van de jaarrekening. De belangrijkste en meest opvallende posten welke leiden tot het gerealiseerde resultaat zijn hiernaast weergegeven.

Op basis van het omvangrijke positieve resultaat hebben wij geanalyseerd of begrotingswijzigingen tijdig aan het bestuur zijn gecommuniceerd. Uit onze analyse blijkt dat de belangrijkste voordelen op een laat moment in het jaar definitief bekend zijn geworden, waardoor het eerder communiceren in een begrotingswijziging niet aan de orde is geweest. Wij benadrukken het belang om tijdig (voordelige en nadelige) begrotingswijzigingen door het algemeen bestuur vast te laten stellen.

Afwijking (afgerond) (x € 1.000)	Voordelig	Nadelig
1. Voordeel gezamenlijke beheerskosten meldkamers	1.200	
2. Voordeel vacatureruimte	1.500	
3. Voordeel gemeenschappelijke crisisbeheersing	200	
4. Incidentele verkoop vervangen voertuigen	200	
5. Bijdrage RAV, latere uitbreiding capaciteit GnKM	200	
6. Overige & onvoorzien niet nodig gebleken	500	
Totaal	3.800	

De financiële positie van de VRH

Weerstandvermogen en risicobeheersing

In het jaarverslag is onder andere de paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing opgenomen, welke informatie bevat over de weerstandscapaciteit, de risico's en het beleid dat hieromtrent gedurende 2019 is gevoerd.

De gewenste weerstandscapaciteit bedraagt € 1,46 miljoen, de beschikbare weerstandscapaciteit welke gelijk is aan de algemene reserve bedraagt € 1,41 miljoen.

De VRH heeft op basis van een risico-inventarisatie berekend wat de benodigde weerstandscapaciteit is. Hieruit volgt een gekwantificeerd bedrag aan benodigde weerstandscapaciteit van € 1,46 miljoen (2018: € 1,40 miljoen). De grootste door uw Gemeenschappelijke Regeling geïdentificeerde risico zijn:

- Invoering WNRA: € 461K
- Instroom vrijwilligers: € 289K

Ten opzichte van voorgaand jaar is sprake van een lichte stijging van de gekwantificeerde risico's met € 51K.

Rechtmatigheid

Europese aanbestedingsrichtlijnen

In het kader van de rechtmatigheid van de jaarrekening 2019 is een controle uitgevoerd op de naleving van de (Europese) aanbestedingsrichtlijnen. Uit onze controle op de rechtmatigheid van de inkoop blijkt dat voor enkele inkooptrajecten achteraf boven de Europese aanbestedingsdrempel liggen. Deze opdrachten zijn intern bekend. De initiële verwachting voor deze opdrachten was dat de opdrachten kleiner zouden zijn. Op basis van onze controle komt naar voren dat deze inkoop niet als onrechtmatig zijn aangemerkt.

Begrotingsrechtmatigheid

Naast de controle op de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening 2019, hebben wij de begrotingsrechtmatigheid gecontroleerd. De toe te passen normen voor dit begrotingscriterium zijn gebaseerd op artikel 189, 190 en 191 van de gemeentewet en moeten door het algemeen bestuur zelf nader worden ingevuld en geconcretiseerd. Dit gebeurt door middel van de begroting en via de verordening op het financieel beheer ex artikel 212 van de gemeentewet.

Het systeem van budgetbeheer en -bewaking moet waarborgen dat de baten en lasten binnen de begroting blijven en dat belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig worden gemeld aan het algemeen bestuur, zodat deze tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen. Een systeem met onvoldoende waarborgen voor tijdige melding aan het algemeen bestuur van budgetoverschrijdingen heeft het risico in zich dat inbreuk wordt gemaakt op het budgetrecht van het algemeen bestuur. Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de Kadernota 2019 van de Commissie BBV.

In de kadernota is opgenomen dat het overschrijden van de begroting altijd onrechtmatig is, maar niet in alle gevallen hoeft te worden meegewogen in het accountantsoordeel. Deze kostenoverschrijdingen moeten dan wel goed herkenbaar in de jaarrekening zijn opgenomen. In het kader van de begrotingsrechtmatigheid moet gekeken worden naar de lastenoverschrijdingen per programma.

In de toelichting op de staat van baten en lasten is door het bestuur een analyse van de overschrijdingen opgenomen. De overschrijdingen zijn toereikend toegelicht en passen binnen het bestaande beleid of worden gecompenseerd door hogere baten binnen het programma. Het bestuur stelt uw algemeen bestuur voor genoemde overschrijdingen te autoriseren in het kader van de vaststelling van de jaarrekening 2019. Vooruitlopend hierop zijn wij hiervan reeds uitgegaan bij het vormen van ons oordeel over de (begrotings)rechtmatigheid.

Kredieten

Wij constateren dat er geen overschrijdingen op investeringsniveau aanwezig zijn ten opzichte van de gevoteerde kredieten.

Mutaties in de reserves

De mutaties in de reserves zoals opgenomen in de jaarrekening kunnen als volgt worden gespecificeerd:

(* € 1.000)	Gewijzigde begroting	Jaarrekening	Vershil
Dotaties		54	54
Onttrekkingen	597	475	-/- 122
Saldo mutaties in de reserves	-/- 597	-/- 421	-/- 68

Aan de afwijkingen liggen bestuursbesluiten ten grondslag inzake de gehanteerde systematiek. De rechtmatigheid is door ons vastgesteld.

Niet financiële beheershandelingen

Handelingen en beslissingen van niet-financiële aard vallen buiten de scope van de rechtmatigheidscontrole door de accountant. De accountant toetst deze handelingen en beslissingen niet inhoudelijk door gegevensgericht onderzoek. Volstaan wordt in dit kader met het beoordelen van het interne systeem van risicoafwegingen. Binnen dit systeem moeten voorwaarden zijn geschapen om risico's goed te kunnen beoordelen en in de tijd te kunnen volgen.

Wij hebben ons een beeld gevormd over de wijze van totstandkoming van de inventarisatie van de risico's en de getrouwe weergave van de hieruit mogelijk voortvloeiende financiële gevolgen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing van het jaarverslag.

Misbruik en oneigenlijk gebruik

In de externe en interne regelgeving zijn diverse bepalingen opgenomen die erop zijn gericht om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen. De VRH heeft de toets op het misbruik en oneigenlijk gebruik neergelegd in interne controleplannen. De uitkomst van deze toets heeft niet geleid tot bevindingen die invloed hebben op de rechtmatigheid van baten en lasten en balansmutaties.

SiSa-bijlage en WNT

SiSa-bijlage

Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2019. De hierbij geconstateerde fouten en onzekerheden dienen op grond van het Bado in het verslag van bevindingen te worden opgenomen indien de navolgende rapporteringstolerantie per specifieke uitkering wordt overschreden:

- € 12.500 indien de omvangbasis kleiner dan of gelijk aan € 125.000 is;
- 10% indien de omvangbasis groter dan € 125.000 en kleiner dan of gelijk aan € 1.000.000 is;
- € 125.000 indien de omvangbasis groter dan € 1.000.000 is.

Op grond van ons onderzoek hebben wij bij de specifieke uitkeringen geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden.

De SiSa-bijlage dient door uw Gemeenschappelijke Regeling samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli aanstaande elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd. Door middel van een voorgeschreven tabel dienen wij te rapporteren over onze bevindingen ten aanzien van de in de jaarrekening opgenomen SiSa-bijlage.

In bijlage A bij dit rapport zijn deze bevindingen in de voorgeschreven tabel opgenomen. U kunt deze tabel hanteren ten behoeve van verzending naar het CBS.

WNT verantwoording

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingevoerd. Op basis van deze wet is de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector in dienstverband en bij ontslag wettelijk gemaximeerd.

Voor de bezoldiging van topfunctionarissen geldt naast de maximering een publicatieverplichting in de jaarrekening. Dit geldt eveneens voor bezoldiging van niet-topfunctionarissen, indien zij de maximale bedragen van topfunctionarissen overschrijden.

Wij hebben de juistheid en volledigheid van de WNT toelichting zoals opgenomen in bijlage 5.5 in de jaarrekening gecontroleerd en hebben vastgesteld dat de toelichting voldoet aan de daaraan te stellen eisen.

De naleving van de anticumulatiebepaling maakt geen onderdeel uit van de controle van de accountant. De WNT-toezichthouders kunnen hier wel zelfstandig onderzoek naar doen en zo nodig handhavend optreden.

Interne beheersing

Interne beheersing

Algemeen

Bij de planning en uitvoering van de controle van de jaarrekening 2019 van de VRH hebben wij de interne beheersmaatregelen, welke onderdeel uitmaken van de administratieve organisatie van de VRH in onze overwegingen betrokken. Wij hebben de opzet, het bestaan en de werking van interne beheersmaatregelen onderzocht, voor zover wij dit in het kader van de jaarrekening noodzakelijk achten en niet met het doel om een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing te geven.

Wij hebben geen onderzoek naar de effectiviteit van de interne beheersing verricht, anders dan dat relevant is voor onze jaarrekeningcontrole.

Bevindingen interne beheersing

In onze managementletter 2019, uitgebracht in januari 2020, hebben wij onze bevindingen en aanbevelingen van onze tussentijdse controle 2019 opgenomen. Hieruit blijken op meerdere vlakken verbetermogelijkheden, maar ook dat verbeteringen zijn doorgevoerd.

In z'n algemeenheid zijn wij van mening dat de interne beheersmaatregelen binnen de VRH voldoende zichtbaar zijn vastgelegd en dat deze maatregelen ook als zodanig bestaan en werken.

Automatisering

Wij hebben vastgesteld dat de automatiseringsomgeving binnen de VRH voldoet aan de daaraan te stellen eisen waardoor gesteund kan worden op uitgevoerde controles in het systeem. Onze controle was niet primair gericht op het doen van een uitspraak omtrent de continuïteit en betrouwbaarheid van (delen van) de geautomatiseerde gegevensverwerking en wij hebben daartoe ook geen opdracht van het management ontvangen. De jaarrekeningcontrole heeft geen tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht gebracht.

Fraude en naleving wet- en regelgeving

Zowel de algemeen bestuur als de directie is primair verantwoordelijk voor het voorkomen en ontdekken van fraude en voor de naleving van wet- en regelgeving. Het is van belang dat de directie, onder toezicht van de algemeen bestuur, sterk de nadruk legt op het voorkomen van fraude, waardoor de gelegenheden tot het plegen van fraude kunnen afnemen, alsmede op het ontmoedigen daarvan, waardoor personen ervan kunnen worden weerhouden om fraude te plegen omwille van de waarschijnlijkheid dat die wordt ontdekt en bestraft.

Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing. Onze controle is uitgevoerd met een hoge maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle fouten en fraude hebben ontdekt.

Interne beheersing

Wij hebben de volgende frauderisico's bij de VRH onderkend:

Gesignaleerde frauderisico's	Beheersings- maatregelen	Systeem- en gegevensgerichte werkzaamheden
Doorbreking van de beheersmaatregelen door het management bij de totstandkoming van de significante schattingsposten in de jaarrekening van de VRH	Interne review van de uitgangspunten en aannames van schattingsposten in de jaarrekening door de diverse control lagen binnen de VRH.	Detailcontrole van de aannames en uitgangspunten ten aanzien van de significante schattingsposten in de jaarrekening van de VRH
Onrechtmatige betalingen	Controle onjuistheid van het bankrekening-nummer van betalingen groter dan €10.000	Data-analyse op onlogische bankbetalingen.
	Controle op mutaties in crediteurenstam-gegevens	
	Verbijzonderde interne controle op betalingen	

Rechtmatigheidsmededeling

Rechtmatigheidsverantwoording met ingang van boekjaar 2021

Met ingang van boekjaar 2021 dient het bestuur van de gemeenschappelijke regeling zelf verantwoording af te leggen over het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, dat wil zeggen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen.

Deze verantwoording gaat onderdeel uitmaken van de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling en als zodanig object van onderzoek worden voor de accountant in zijn opdracht om een getrouwheidsoordeel bij de jaarrekening af te geven. Het algemeen bestuur dient de materialiteits- en rapporteringsgrens te bepalen, mogelijk wel binnen een bepaalde wettelijke bandbreedte.

De aanstaande wetswijziging veroorzaakt dat de bewijslast om aan te tonen dat de gemeenschappelijke regeling primair in control is op gebied van financiële rechtmatigheid en getrouwheid wordt verlegd van de accountant naar het dagelijks bestuur. De intentie is dat de accountant hierbij als vierde lijn gaat functioneren. In onze optiek kan dit alleen worden bereikt als uw zelfcontrolerend vermogen in de 1ste, 2de en 3de-lijn binnen uw mogelijkheden en ambitieniveau optimaal is, waardoor wij alleen in de noodzakelijke processen en transacties hoeven te "spitten". Waar de 2de en 3de lijncontrole goed is ingericht zullen wij in hogere mate steunen op uw deelwaarnemingen maar altijd in beperkte omvang zelfstandig werkzaamheden blijven uitvoeren. U mag van uw accountant verwachten dat hij zelfstandig een oordeel blijft vormen over de beheersing van de organisatie. Voor gebieden die minder belicht worden, zullen wij uitgebreidere werkzaamheden uitvoeren.

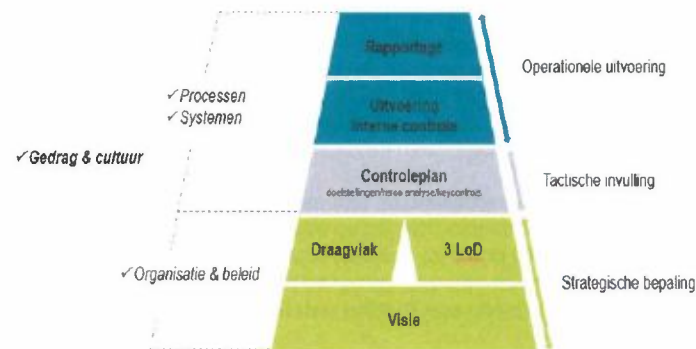
Om voorbereid te zijn op deze wetswijziging adviseren wij u om een kritische analyse uit te voeren op de huidige stand van zaken binnen uw gemeenschappelijke regeling. Allereerst is het van belang om terug te blikken, en na te gaan in hoeverre uw organisatie in de afgelopen jaren gesteund heeft op de werkzaamheden van de accountant of was het oordeel van de accountant een bevestiging van hetgeen reeds gecommuniceerd was door de 3de lijn (VIC: Verbijzonderde Interne Controle). Afhankelijk van de uitkomsten van deze analyse, dient u ambitie gericht op de wetswijziging te gaan bijstellen. Wij raden u aan om deze ambitie officieel vast te stellen, waarmee verankering in de organisatie wordt geborgd. In deze visie dient een beeld te worden geschetst hoe u de organisatie wenst te beheersen/ controleren. De visie dient een leidraad te bevatten voor de organisatie om te waarborgen en zichtbaar te maken dat binnen de gemeenschappelijke regeling getrouw en rechtmatig wordt gehandeld.

Op basis van het gewenste ambitie niveau in de visie dient te worden bepaald of de randvoorwaarden voor realisatie van deze visie toereikend zijn binnen uw gemeenschappelijke regeling en wat dit eventueel betekent voor de huidige inrichting van de 1ste, 2de en 3de lijnscontrole, de positionering van de 3de lijn (VIC). Ten aanzien van de positionering van de VIC is het belangrijk dat zij de positie krijgen om onafhankelijk te rapporteren over eventuele bevindingen. Uitgangspunten die bij een eventuele herziening/ herstructurering van uw organisatie in ogenschouw moeten worden genomen is een goed werkende bestuurlijke inrichting, actuele risicomanagement /beheersing per proces, juiste implementatie van de PDCA- cyclus (plan, do, check en act) en toezicht op de invoering van verbetermaatregelen.

Rechtmatigheidsmededeling

Rechtmatigheidsverantwoording met ingang van boekjaar 2021

Belangrijk is hierbij om na te gaan wat de (aangepaste) visie betekent voor uw processen en systemen. Indien er vele aanpassingen benodigd zijn om uw organisatie zichtbaar in control te krijgen op het gebied van getrouwheid en financiële rechtmatigheid heeft dit een behoorlijk impact op uw medewerkers. De aanpassingen dienen uiteindelijk te worden gedragen door de medewerkers van de gemeenschappelijke regeling op elke niveau binnen de organisatie. Hierbij is gedegen aanpak voor de implementatie essentieel. Iedere medewerker dient namelijk op zijn niveau te worden meegenomen in het gewenste risico management zoals dat is beschreven in de visie. Onze visie hierop is om medewerkers vooral aan de voorkant te betrekken bij de actualisatie van de het risicomanagement/beheersing per proces. Hierdoor creëer je bewustwording en draagvlak door de gehele organisatie. Onderstaand figuur geeft bovenstaande visueel weer

Teneinde hier grip op te krijgen is het zaak aandacht te hebben voor mensgerichte beheersinstrumenten. Het vaststellen van gewenst gedrag en het borgen van dit gedrag middels genoemde beheersinstrumenten zal daarbij helpen. De zogenaamde "Soft controls" zijn op te vatten als maatregelen die van invloed zijn op bijvoorbeeld de motivatie, loyaliteit, integriteit, inspiratie en normen en waarden van medewerkers. Soft controls vormen een onlosmakelijk onderdeel van de set beheersingsmaatregelen die het management treft om zeker te stellen dat de organisatiedoelstellingen worden gerealiseerd (De Heus en Stremmelaar, 2000).

Rechtmatigheidsmededeling

Rechtmatigheidsverantwoording met ingang van boekjaar 2021

Wij adviseren u om aandacht te hebben voor deze aspecten. Wij kunnen u hierbij helpen door dit mee te nemen in onze controle aanpak en een eerste 0-meting hierover op te stellen. Wij kunnen ons ook voorstellen dat het belangrijk is voor het bestuur en de ambtelijke organisatie om meer duidelijkheid te krijgen over de invulling van ieders rol en verantwoordelijkheid en de eisen die worden gesteld aan de interne beheersing om tot een rechtmatigheidsverantwoording te kunnen komen en met elkaar hierover het goede gesprek te hebben. Wij gaan graag het gesprek met u aan om u verder te adviseren over het mogelijk verder verfijnen van de visie, de inrichting van de interne controle en positionering van de VIC. Tevens kunnen wij u ook van dienst zijn bij de uitwerking van uw risicoanalyse en u adviseren over mogelijke beheersmaatregelen. Wij hebben ervaring met het beleggen van sessies met medewerkers om de risicoanalyse en beheersmaatregelen in kaart te brengen en zodoende draagvlak te creëren bij uw medewerkers. Wij houden bij de advisering uiteraard rekening met de eisen en schaal van uw gemeenschappelijke regeling.

In januari jl. is de model tekst en de toelichting op de rechtmatigheidsverantwoording gepubliceerd door de commissie BBV. Hiermee is bekend geworden hoe de verantwoording eruit komt te zien. Er is echter nog niet bekend gemaakt op welke wijze het bestuur tot een rechtmatigheidsverantwoording kan komen: het antwoord op de vraag: wat moet de gemeenschappelijke regeling doen om de verantwoording te kunnen verstrekken. Inmiddels zijn wij bij diverse gemeenschappelijke regelingen aan de slag met bestuur en ambtelijke organisatie om het antwoord op deze vraag te vinden. Het gaat daarbij om het bepalen van de gemeenschappelijke ambitie ten aanzien van interne beheersing, het creëren van draagvlak binnen de organisatie en het bestuur en het formuleren van normenkader, toetsingskader en aanpak van de interne rechtmatigheidscontrole (waaronder controleplan). Daarbij kan onderscheid worden gemaakt tussen interne beheersing in de processen (eerste lijn), interne controle onder verantwoordelijkheid van de lijnmanager (tweede lijn) en de verbijzonderde interne controle (derde lijn). De samenhang en inrichting van deze drie lijnen (three lines of defence) is belangrijk om in 2020 te ontwerpen en in te richten. Wij adviseren u een plan van aanpak op te stellen, waarbij 2020 een voorbereidingsjaar en tevens een testjaar kan zijn. Over 2020 verstrekt de accountant nog een rechtmatigheidsoordeel. Met ingang van 2021 beperkt het oordeel van de accountant zich tot een getrouwheidsoordeel. Overigens controleert de accountant vanaf 2021 ook de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording als onderdeel van de jaarrekening.

Bijlagen

Bijlage A – SiSa-bijlage

Het is volgens de Nota verwachtingen accountantscontrole 2019 voorgeschreven dat wij de geconstateerde fouten en onzekerheden per regeling rapporteren door middel van onderstaande verplichte tabel. Deze tabel dient door de VRH samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli 2020 elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd.

Nummer	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
A2	Brede doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR)	0	8.531.000	-

Strekking controleverklaring rechtmatigheid:	Goedkeurend
--	-------------

Strekking controleverklaring getrouwheid:	Goedkeurend
---	-------------

Bijlage B – Reikwijdte van de controlewerkzaamheden

Op grond van het Bado stelt het algemeen bestuur de goedkeuringstolerantie vast, die de accountant bij zijn jaarrekeningcontrole dient te hanteren. De goedkeuringstolerantie is vastgesteld door het algemeen bestuur en vervolgens ter besluitvorming gebracht van het algemeen bestuur en opgenomen in het controleprotocol. Ten opzichte van voorgaand jaar zijn er geen wijzigingen aangebracht in de te hanteren percentages.

Op grond van de jaarrekening 2019 bedraagt de goedkeuringstolerantie voor fouten afgerond € 970.000 (1% van de lasten) en voor onzekerheden € 2.910.000 (3% van de lasten). Als de goedkeuringstolerantie niet wordt overschreden, kan een goedkeurende controleverklaring afgegeven worden.

Deze goedkeuringstolerantie is een kwantitatief criterium. De uiteindelijke oordeelsvorming is echter altijd een combinatie van kwalitatieve en kwantitatieve afwegingen.

Het rapporteringsbedrag, de maatstaf die geldt voor het rapporteren van fouten en onzekerheden, is door het algemeen bestuur bepaald op € 245.000 (25% van de goedkeuringstolerantie).

Goedkeuringstolerantie	Goedkeurend	Beperking	Oordeelonthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	$\leq 1\%$	$> 1 < 3\%$	-	$\geq 3\%$
Onzekerheden in de controle (% lasten)	$\leq 3\%$	$> 3 < 10\%$	$\geq 10\%$	-

Verantwoordelijkheid

Conform de aan ons verleende opdracht hebben wij de jaarrekening 2019 van de VRH gecontroleerd. Het is de verantwoordelijkheid van het algemeen bestuur om de jaarrekening op te maken in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenschappelijke regelingen. Het is onze verantwoordelijkheid een oordeel te geven over de jaarrekening, als bedoeld in artikel 213, tweede lid, van de Gemeentewet.

Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het door het algemeen bestuur vastgestelde controleprotocol en het controleprotocol Wet normering topinkomens 2019 vallen. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Bevestiging bij de jaarrekening

Wij hebben het algemeen bestuur gevraagd om een bevestiging bij de jaarrekening. Er zijn geen aanvullende bevestigingen toegevoegd aan de bevestiging bij de jaarrekening.

Bijlage C – Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van VRH

De onafhankelijkheid van de accountant behoort tot het fundament van zijn beroep. In de maatschappelijke discussie over kwaliteitsverbetering van de controle speelt de onafhankelijkheid van accountants een belangrijke rol. Vanaf 1 januari 2014 is op alle assurance-opdrachten onder Nederlands recht de Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO) van toepassing. Een aantal belangrijke punten uit de ViO, die wij hieronder hebben opgenomen betreffen:

- langdurige betrokkenheid
- samenloop van dienstverlening
- geschenken en giften

Een strikte scheiding tussen controle- en adviesdiensten was al van kracht voor OOB's (organisaties van openbaar belang) vanaf 1 januari 2014 en kantoorroulatie is verplicht voor financiële jaren van OOB's vanaf 2016. Daarnaast kent de Europese verordening vanaf controlejaar 2016 striktere onafhankelijkheidseisen, maar ook nadere bevestigingen over onafhankelijkheid ter communicatie aan interne toezichthouders.

Op 17 juni 2016 is een gewijzigde ViO van kracht geworden vanwege de implementatie van Verordening (EU) nr. 537/2014 van het Europees Parlement en het algemeen bestuur van 16 april 2014 betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang.

Wij bevestigingen dat onze onafhankelijke positie ten opzichte van de VRH in overeenstemming met de Nederlandse wettelijke en beroepsvoorschriften is gewaarborgd. Wij zijn van mening dat onze objectiviteit het afgelopen jaar niet is aangetast.

Langdurige betrokkenheid

Om alle schijn van afhankelijkheid te vermijden, kunnen de externe accountant en (senior) managers in het team maximaal zeven achtereenvolgende jaren in het team actief zijn. Daarna zullen zij intern roteren. Onze betrokkenheid in jaren laat het volgende beeld zien:

- drs. R. Buitenhuis RA (director) betrokken als verantwoordelijk accountant sinds de controle van de jaarrekening 2018.
- S. Turenhout RA (senior manager) betrokken als manager sinds de controle van de jaarrekening 2016.

Samenloop van dienstverlening

Ten aanzien van OOB's is de combinatie van wettelijke controles en overige dienstverlening volledig verboden, met uitzondering van met name genoemde overige assurediensten. Voor niet-OOB's, zoals de VRH, is bepaald dat samenloop is geoorloofd als de non-assurancedienst niet van materiële invloed is op het assuranceobject. Als er wel materiële invloed is geldt in beginsel een verbod, behalve wanneer de non-assurancedienst niet:

- subjectief of niet-routinematig is of;
- een verwerkingswijze in het assuranceobject ten gevolge heeft waarvan het assuranceteam twijfelt of deze verwerkingswijze passend is; of
- leidt tot een bedreiging uit hoofde van belangenbehartiging.

Wij verrichten geen non-assurancediensten bij de VRH.

Geschenken en giften

Zoals met u is overeengekomen, informeren wij u hierbij over de door ons ontvangen respectievelijk verstrekte geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid boven € 100. Wij bevestigen u dat dergelijke geschenken niet door ons verstrekt zijn dan wel ontvangen.

Bijlage D – Geconstateerde controleverschillen

Ongecorrigeerde controleverschillen

De hieronder opgenomen tabel met ongecorrigeerde controleverschillen is verstrekt aan het bestuur en is als bijlage bij de Bevestiging bij de jaarrekening gevoegd. Geconstateerde verschillen zijn, indien mogelijk, gecorrigeerd in de definitieve versie van de jaarrekening.

Positieve bedragen hebben een positief effect op het resultaat, een bedrag tussen haakjes heeft een negatief effect op het resultaat. Rechtmatigheidsfouten kunnen niet gesaldeerd worden.

Fouten

Aard van de controleverschillen (x € 1.000)	Getrouwheid	Rechtmatigheid
-	-	-
Totaal fouten	-	-

Onzekerheden

Aard van de controleverschillen (x € 1.000)	Getrouwheid	Rechtmatigheid
-	-	-
Totaal onzekerheden	-	-

Bijlage E – Controleaanpak

Controleaanpak en uitvoering

Wij voeren onze controle uit met een mix van systeem- en gegevensgerichte werkzaamheden en een mix van vaste teamleden en ingeschakelde experts. Daarnaast beschikken wij als organisatie over verschillende kwaliteitsborgingsmaatregelen. Dit geheel tezamen leidt tot een kwalitatief goede controle. In ons controleplan en dit verslag is voor elk bijzonder aandachtsgebied in onze controle terug te lezen wat de kernpunten in onze controle zijn geweest die hebben bijgedragen aan de kwaliteit in onze controle. Daarnaast gaan wij in de volgende paragrafen van deze bijlage nog nader in op de samenwerking met de andere accountants en de ingeschakelde experts.

Onze controleaanpak is onder andere gericht op het in kaart brengen van de voor de jaarrekening van belang zijnde risico's. Op basis van onze gesprekken met het management over de belangrijke financiële en operationele ontwikkelingen is een aantal punten met een verhoogd risico voor de jaarrekening 2019 onderkend:

- schattingen en toelichtingen in de jaarrekening, met name waar het de voorziening groot onderhoud betreft;
- Het niet voldoen aan aanbestedingsregels;
- Onrechtmatige betalingen.

Significante schattingsposten

De belangrijkste schattingsposten binnen de jaarrekening van de VRH betreffen:

- waardering van uw materiële vaste activa;
- nauwkeurigheid en volledigheid van de voorzieningen.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het maken van schattingen bij het opmaken van de jaarrekening. Als accountant van de VRH beoordelen wij deze door het bestuur gemaakte schattingen. Op basis van de door ons uitgevoerde controlewerkzaamheden concluderen wij dat de gemaakte schattingen door het bestuur aanvaardbaar zijn.

Contactgegevens

drs. Robert Buitenhuis RA

Director

r.buitenhuis@bakertilly.nl

drs Stefan Turenhout RA

Senior Manager

s.turenhout@bakertilly.nl

Kantoorgegevens:

Baker Tilly (Netherlands) N.V.

Scheveningseweg 80-82

Postbus 85745

2517 KZ Den Haag

+31 70 358 90 00